

ELŐFIZETÉS

HILYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-számú sorok sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyitási sorok 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, november 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- Kossuth Lajos Tódor egy politikai lakomán.
- Letartóztatott ügyvéd.
- Az elveszett gyermek.
- A bécsi merénylet.
- Tisza István gróf a királynál.
- Rendőri vizsgálat az aradi tornaegylet ellen.
- Carmen Sylva.
- Kossuth Lajos mauzoleuma.
- Apró tréfák.
- Az eltűnt milliárdos.
- Tauszig lovag halála.
- Boszu az asszonyért.

Árvák és rendőrök.

Arad, november 24.

(Levél, a szerkesztőségen tülről.)

Pár nap óta leng a magasban a főkapitány kísérleti léggömbje: az az ötlet, hogy az árvaházból rendőrkaszárnnyát csináljanak. Első látásra az eredetiségek hatását váltotta ki. Hogy juthatott a főkapitány az eszmetársulásnak ama hidpallójára, amely az árvákat a közrend legényeivel kapcsolta össze? Azóta azonban alkalom volt gondolkodni a merész ötleten s nem lesz se késő, se korán, ha azokat elmondom.

Abban nem találok semmi tragikusát, hogy a város az árvaházat szüntesse meg. A hiúságunkba belevágná ez a reform, de az okosságunk tartozunk vele. Nem akarok magáról az árvaházi nevelő rendszerről írni, a melyet, úgy emlékszem, öles cikkekben vitattak meg pár éve az

ujságok. De arra a valóságra utalok: az elhagyott gyermekek gondozása az állam kötelessége és — ez a jelentős — az állam ezt a kötelességet vállalta. Ez a kötelesség az adózókra új megterhelést vont, a betegápolási pótdó formájában, a melynek egy részét erre fordítják. Az árva gyereknél nem is vitás, hogy elhagyottak; tehát a fölöttük való gondoskodás az állam dolga. Állandóan azon panaszkodunk, hogy a városok túl vannak terhelve állami teendőikkel, s az állam a városoknak nem akarja megfizetni azt, a mit az ő nevében, ő helyette végeznek. Most itt van az eset, hogy az állam igenis vállalja, a mit eddig a város nagy kiadással végzett, nyakába vett. Hát mért tartaná fenn a város, ezt a terhes kötelességet továbbra is magának? Mért legyen az aradi polgár is kettősen megadóztatva: a betegápolási pótdóval, meg azzal az összeggel, — ha a községi adóban csak egy percentet jelent is — amely az árvaház fentartásából reá esik? Helyet adok annak a nézetnek, hogy az állami gyermekmenhelyek gondozásába adott gyerekek nincsenek oly szerető ellátással pólyázva, mint azok, akik az árvaházba jutottak. Hát akkor igazság-e, hogy az a gyerek, akit az anyja nem tud eltartani, rosszabb sorsra jusson, mint az a szerencsés, akinek szülei meg is haltak?

A társadalom jótékonyosságának

(amely, amilyen szép, annyi ferdesége is van) csak addig van hivatása, amíg azt az állam átveszi. Az államtól nem ajándékképpen, a könyörület rózsájaként jön ez a segítség, mint a társadalomtól, hanem mint természetes jog illeti meg az elhagyottat. Miután minden árvát és elhagyottat az állami gyermekmenhelyeknek magukhoz kell venniök, Arad városát nem érheti a szemrehányás, hogy az árvákat „kittette az utcára”, hogy szükkeblü és köszivü volt.

Hanem az épületből rendőrkaszárnnyát mégse lehet csinálni. Hogy mért, azt elmondotta ebben az ujságban egy cikk, akkor, amikor felsőbb leányiskolát akartak az árvaházból csinálni. Az árvaházat tulnyomó részben önkéntes adományokból, hagyatékokból, a jószivüség filléreiből építették föl. Az pedig szent, mint a végrendelet. S ha az elhunytakat nem is lehet föltámasztani, az adakozókat megszavaztatni afelől, hogy vajjon mi legyen most már az épületből, ha az árvaház, hivatását bevégezve, megszünik: azért lehet rája feleletet találni. Az adakozók és örökhagyók gondolkodása, a cselekvésüket irányító szellem mondja azt, hogy oda csakis más humáus intézmény, jótékony alkotás kerülhet. Ilyesmi nem sérti az adományok intencióit, az ellenben meglehetősen furcsa lenne, ha a város a jótékonyosság tőkéből akarna rendőrkaszárnnyát nyerni.

János mester és a felesége.

Irta: Szomaházy István.

A fiatal gróf és a felesége egy estén — házasságuk ötödik, vagy hatodik hetében — amint karonfogva, szerelmes szívvvel sétáltak az ezüstös fényben uszó park fái alatt, valami ostobaság miatt, minden komolyabb ok nélkül összeszólkoztak egymással. Talán egy könyvről, talán egy utitervről, talán egy beszerzendő automobilról volt szó, — elég annyi, hogy az ujdonsült férj haragosan pödörgetni kezdte a bajuszát, míg a fiatal asszony hirtelen sirva fakadt és így szólott:

— Megrikat, pedig tudom, hogy nekem van igazam...

A gróf e szavakra egyszerre békét hagyott a bajuszának, ravaszul elmosolyodott, majd kifogástalan udvariassággal megsimogatta a felesége kezét.

— Gondolja, hogy igaza van? — kérdezte titokzatosan.

— Igen, igen, százszor is igazam van, — mondta szepegve és boldogtalanul az asszony.

A gróf az ajkára tette a mutató ujját.

— Várjon itt rám öt percig, — mondta különös hangon — majd akkor válaszolok a szavaira. Csak addig várjon, míg egy pillanatra a házba futok.

El rejtélyes kijelentés után magára hagyta a feleségét s eltűnt a homályos fasorban, míg az asszony megzavarodva állott meg a holdvilágos park tisztásán. De még öt perc se telt el

s a férfi alakja már ismét feltűnt a homokos ut közepén.

— Jöjjön velem, — mondta az asszonynak, aki csodálkozva és megdöbben pillantással nézett rá.

— Hova akar vezetni?

— Ne kérdezzen semmit, hanem jöjjön velem. Felelni akarok előbbi kijelentésére és előre is biztosíthatom, hogy meg lesz elégedve a válaszómmal.

Gyöngéden kézen fogta a bájos, de konokfejü kis teremest, szó nélkül bevezette a kastélyba, s meg se állt vele a második emeletig, ahol — az ódon folyosó végén — masszív, sötétbarna tölgyfaajtó állta az utjukat. A gróf megnyomta az ajtó kilincsét s a következő pillanatban egy hatalmas csarnok küszöbén állottak, melynek falai tele voltak aggatva ódivatu, félig már színüket hagyott arcképekkel. A csarnok pompásan ki volt világítva: a közepén függő csillárban harminchat gyertya égett.

— Tudja, hogy hol van? — kérdezte a gróf az izgatottságában szinte didergő asszonytól.

— A képtárban.

— Ugy van, ez az a terem, ahol valamennyi ösömet megtalálhatja II. Lipót kora óta, aki családunknak a nemességét adományozta. Itt szép sorjában farkasszemét nézhet az összes Kolossy grófokkal, de nemcsak velük, hanem azokkal a szende és édes teremestekkel is, akik e marcona férfiak életében a gyöngédebb érzelmeket képviselték. Majd egyszer, ha kedve

lesz hozzá, megismerkedhetik velük, de most ne vesztegessen rájuk az idejét, mert bennünket e percben itt csak két arckép érdekel: az a bársonyba és tafotába öltözött, szőke asszony s ez a csipkegalléros, lovascsizmás férfi, akinek a kezén a Kolossyak pecsétgyűrűje ragyog. Ez a férfi volt az, akit a néhai II. Lipót a köznemesek közül az ország főrendei közé emelt.

— Azért hozott ide, hogy ezt az arcképet megmutassa?

— Azért hoztam ide, hogy elmeséljek önnek egy történetet, mely nemzedékről-nemzedékre száll a Kolossyak között. A történetnek a pecsétgyűrűs férfi, s a tafotába öltözött, szőke asszony a hősei... Üljön ide szembe a két arcképpel s hallgassa meg családi legendánkat a kísértétként visszajáró házaspárról, mely éjjelenként állítólag még mostan is ott kószál a rég bemohosodott kripta körül.

*

Nincs mit szégyelnem, hogy János, az ösöm, rézmetsző volt, aki sok-sok külföldi országot bekóborolt, amíg harmincéves korában végre letelepedett kicsike műhelyében, hogy naphosszat a finommivü szerszámaival bajlódjék. A krónikák följegyezték, hogy János mester nagy, Istentől való művész volt, aki tudományának nem egy titkát a híres olasz mesterektől tanulta el s akit akkoriban még a fejedelmi udvarok is szívesen láttak vendégül. Fájdalom, a nagy mester nem csupán a Benvenuto Cellini hajszaifinom művészetét hozta

Egyébként, jog szerint, a város legfőlegb úgy vehetné át e célra az árvaházat, ha a belé fektetett alapítványokat *ugyanoly összegekkel kárpótolná*. Ez azonban alighanem annyiba kerülne, amennyiből egészen új s erre a célra épült rendőrlaktanya kerülne ki.

Igaza van a főkapitánynak, hogy a rendőrök a városháza dohos pincéiből embereknek való lakás alá kell hozni. De erre talán más mód is van, mint az árvaház épületének kisajátítása. Ez a terv azért se helyes, mert a rendőrséget, ha már kihozzák a torony alól, decentralizálni kell, ahogy Szegeden, Debrecenben és egyebütt van. Mennyi időbe telik például, amikor a Demeter-utcában, vagy az Ujtelepen valamely esethez a rendőri segítség megérkezik. Az új rendőrlaktanyák fölépítése érdekében pedig ugyanoda kell segítségért fordulni, ahova az elhagyott gyermekek további eltartását hártjuk: az államhoz. A rendőrséget előbb vagy utóbb államosítani kell. Nem jogtalan tehát, ha a város azt kéri, hogy az állam a közbiztonság hajlékait már most építtesse meg, vagy legalább adjon ahhoz segítséget. Ennek kieszközléséhez talán nem kell nagyobb boszorkányság, mint aminővel az új polgári iskola építéséhez való szubvenciót s az új állami iskolákat kijárta a város.

Városatyá.

A Házelnök üdvözlése. Budapestről táviratozák: Nyáradszeredáról ma d. e. 60 tagu küldöttség tisztelgett a képviselőházban Gaál Sándor képviselőházi elnöknel, hogy üdvözöljék a Ház elnökévé való megválasztása alkalmából. Gaál az üdvözlő beszédre válaszolva, kijelentette, hogy a mai súlyos politikai helyzetben nehéz feladat vár az elnökre, elve azonban, hogy a parlamenti harcokban a pártok felett álljon és heves küzdelmek közben a mérsékletet képviselje. A küldöttség zajos éljenzéssel fogadta Gaál választát.

Kossuth Lajos mauzoleuma.

A hamvak áthelyezése.

Távíratilag tudósítás.

Arad, november 24.

A kerepesi-uti temető legszebb helyén, ahol a nemzet legnagyobb halottai pihennek, mauzoleumot emelt a nemzet kegyelete Kossuth Lajosnak és a családjának. Alig temették el az egész világ részvételétől kísérve a nagy halottat, országsszerte megindult a gyűjtés a szobrára és a mauzoleumára. Az egész ország népének szíve megindult arra a szóra, amely fölhitte, hogy állítson méltó emléket Kossuth Lajosnak s csupán a mauzoleumra félmillió korona jutott az összegyűlt pénzből. Hét esztendővel ezelőtt, 1902-ben, augusztus 18-án kezdtek meg az építmunkát, amikor az alapító-előzmunkálatokhoz hozzáfogtak, a tulajdonképpen való építés pedig egy évvel később kezdődött.

A bizottság, amely a szobor és a mauzoleum építésére alakult, pályázatot hirdetett s a pályázaton Gerster Kálmán építőművész és Strobl Alajos szobrászművész győztek. Az ő tervüket találta legszebbnek és legméltóbbnak a bíráló bizottság s most, hogy az alkotás elkészült már, a közönség is megerősíti az ítéletét.

(Az emlékmű leírása.)

A mauzoleum külső kiképzésével és belsejével egyaránt legkiválóbb művészi dísz a temetőnek. Az épület hemlokán a gyászoló Hungária ül; imponáló alak, amelynek fájalmában is van erő, a kupola fölött pedig Strobl hatalmas bronzsoportja van: a harca kész orosz-lán, amelyet a géniusz vezet. A csoport mesteri realizmussal készült és hatása kivételesen erős. Az alapítvány magasba nyúló sarkait pompásan mintázott bronzgőg foglalja el, a főbejáróhoz vezető lépcsősortól jobbra és balra pedig kőből faragott párdue örködik.

Belépünk a sirbolt bronzkapuján. Előtünk a tér közepén, az emelt helyen levő díszes szarkofág, a melyet braziliai ónix-lapokból állítottak össze. A rondkivül szép színhajú lapokat aranybronzból való díszes pántok tartják össze s aranybronzból való a szarko-

fág többi dísz is, a melyek hatását a színes kövek is fokozzák. A szarkofág valamivel nagyobb egy koporsónál s magas, domboru teje van; találón jellemzi az a leírás, a mely ékszerartó szekrényhez hasonlítja alakjáért. A falakat márvány borítja és mozaik-képek, de mozaik-díszítés szegi be a fal fölleteit is. A kupolát süttői vörös márványból faragott oszlopok tartják, az oszlopfők pedig szürkés márványból valók. Fönt, a kupola aljában, színes tüvegen keresztül szűrődik be a világosság, megtörtén és misztikus színben, a melynek titokzatoságát az aranybronz ámpolnák világa még fokozza.

Az egész hatás, amelyet a mauzoleum belseje tesz: a mesteri verettel díszített ónix-szarkofág, az aranyos és színes mozaikok, a színes márványoszlopok és falak, a színes napfény és a titokzatos világítás: mindez különös és meghatározó. Igazi áhitat fogja el az embert ezen a helyen s ezt a hatást nemcsak a nagy halottra való emlékezés kelti, hanem a művészi eszközök is, amelyekkel az építő és a szobrász éltek.

A mauzoleumnak két oldalhajója van. A baloldali temetik Kossuth Lajos családjának már meghalt tagjait, a jobboldali hajó Kossuth Ferencé és Lajos Tivadaré lesz majdan.

(A mai ünnepegy.)

A Kossuth-mauzoleum fölavatásával kapcsolatos országos ünnepély már ma megkezdődött, amikor Kossuth Lajos családjának katolikus tagjait, Kossuth Lajosné, Meszlényi Teréziát és Vilma leányát, továbbá Kossuth Lajos nővérét, Lujzát helyezték át ünnepies be-szentelés után a monumentális síremlékbe.

A hamvak áthelyezését féltizenegyóról negyedtizenkettőre halasztották el, mert az a vonat, amely Kossuth Tódort hozta, megkésétt. A metsző hideg szélben is sokan jelentek meg a kegyeletes aktusnál. Kossuth Ferenc fivérével, Tódorral érkezett a temetőbe, ahol megjelenésük után nyomban megkezdődött a hamvak átszállítása. A Kossuth-fivérek a főváros nevében Almády tanácsnok fogadta. A közönség között volt a turini küldöttség is.

A szertartás két részből állott. Az első része a régi kriptában folyt le, ahol a Kossuth-

haza, hanem az izgága, dacos, összeférhetetlen lelkét is, mely még a gyilkosságtól se riadt vissza, ha féktelen szenvedélyei elragadták...

Pusztá véletlen, vagy a sors különös íróniája volt-e: a rézmetsző olyan asszonnyal került össze, aki nemcsak szépségben és talentumokban, hanem hajthatatlan konokságában is méltó volt hozzá. Pedig csak egyszerű, utszéli csapláros leánya volt, aki tizenhétéves koráig az országuton elvonuló katonák kulacsait töltögette, nem sajnálván a poros legényektől a bubájes mosolygást, de a dühös pofont se, ha valamelyikük a karcsu derekát átölelni próbálta. Ő volt az, akiről a história följegyezte, hogy erélyesen rendreutasította a király fiát, aki mulatós kedvében kissé tulságos jóakarattal akart leereszkedni hozzá.

A csapláros leánya kezére ütött a király fiának és nagy bátran ezt mondta neki: — Engem csak az ölelhet meg, király urfi, akit valamikor szeretni fogok...

János mester, az erdélyi grófhoz való utaztatában, egy napon megállott a csárda előtt, s míg a kocsis a lovakat itatta, jókedvűen szóba állott a szép leánnyal. Mit beszéltek, mit nem, azt nem jegyezték föl a krónikák, de a fiatal rézmetsző visszafelé is stációt tartott az utszéli csárdánál, s két hónappal később, egy szép őszi reggelen menyecskét hozott az öreg házába, ahol eddig magányos agglényként tengődött...

A csöndes műhely e naptól fogva bezzeg alaposan felfordult; reggel, délben és este han-

gos asszonyi beszéd süvitett a szorgalmas János mester körül, aki alacsony székén isteni ihlettel alkotta halhatatlan műveit. A szemrevaló menyecske egész nap ott sürgött-forgott az ura körül, de nem azért, hogy szerelmes csókokkal és ölelésekkel dédelgesse, hanem azért, hogy panaszos szóval verje föl a magányos házikó csöndjét.

— Meddig fogsz még ott kuksolni a háromlábú széken? — kérdezte szikrázó szemmel az urától.

— Hát nem látod, botor asszony, hogy a művészetemet gyakorlom? — válaszolta János mester fejcsóválva.

A menyecske a csipőjére tette a kezét. — Süsd meg a művészetedet, hallod-e? Nem azért mentem én hozzád, hogy egész nap a gömbölyű hátadat nézzem, hanem azért, hogy hites uram legyen, aki dédelget és a tenyerén hordoz...

— Bolondokat beszélsz, mert ostoba asszonyi állat vagy! — mendta János mester haragosan.

E szavak után még nagyobb dühvel esett a munkájának, az asszony pedig kifordult a konyhába, ahol mérgesen areulütötte a szolgáló leányt.

E naptól fogva János mester és a felesége úgy éltek egymás mellett, mint a néma barátok. A menyecske haragosan végezte a mindennapi munkáját, a férfi napestig ott ült a háromlábú széken, hogy mindazt a rengeteg munkát elvégezhesse, amivel a grófok, a hercegek és a királyok megtisztelték. Mind a ket-

ten égtek a vágytól, hogy az estalkony leszállásával szerelmes szívvel dédelgessék egymást, de mivel egyik konokabb volt a másiknál, nap-nap után visszafojtott dühvel venultak be magányos ágyasházukba, így szólván, miközben a vágytól reszkette a fal felé fordultak:

— Kezdje ő, dédelgessen ő, mert az igazság itt vagyon az én részemen...

Igy éltek, így öregedtek meg lassanként, élükre rakva a tallérokat és a dicsőséget, amivel János mestert fejedelmi jóakarói elhalmozták. Husz évig nem beszéltek egymáshoz, bár mindkettőjük szívében ott lobogott a szenvedély, mely szüntelenül arra ösztökölte őket, hogy forró öleléssel, könnyes szemmel boruljanak szerelmes hitvestársuk nyakába. De mivel dacosságuk keményebb volt még a damaszkusi acélnál is, még a lobogó vágyak perceiben is vállvonva így szólottak:

— Az én részemen van az igazság, hát ő rajta a sor, hogy a konokságát abbahagyja...

Egy éjjel cirkáló ellenség tört a magányos házra s János mestert és a feleségét kegyetlenül meggyilkolták az ágyasházukban. Békés szomszédok temették el őket, mikor a harci zaj végre, lángok és halálordítások után, szerencsésen tovább vonult a hegyek közé...

A rézmetsző a legelső éjjelt töltötte nyugodalmas sírjában, mikor a holdvilágos temetőben egyszerre halk kopogtatást hallott a koporsóján.

— János! — susogta egy ismerős női hang, amelyben a felesége hangjára ismert.

család katolikus halottait Balázs Lajos roznyói püspök szentelte be. A püspöknek a be-szentelésnél Hock János is segédkezett. Kossuth Lujzát Raffay Sándor evangélikus lelkész szentelte be, majd hosszabb, magas nivóju beszédet mondott, amelynek elhangzása után a hamvakat átvitték a mauzoleumba.

Az új sirenlekben Balázs Lajos püspök, utána ismét Raffay Sándor mondott beszédet és a püspök ismét beszentelte a koporsókat. Előbb Kossuthné Meszlényi Terézia és Kossuth Vima hamvait, majd Kossuth Lujzát helyezték el a mauzoleumban kijelölt helyen. A magyar nők egyesülete és a Kossuth-társaság mind a három koporsóra egy-egy koszorút helyezett. Ezzel véget ért a szertartás és a közönség szétoszlott.

Tisza István gróf a királynál.

Fordulat a válságban. — Kossuth és Apponyi követelése.

Távirati tudósítás.

Arad, november 24.

A tegnapi koronatanácsról ma már kezd eloszlan az a homály, amely oly titokzatosá tette a Burgban történt eseményeket.

Fővárosi tudósítónk az éj folyamán azt a meglepő hírt közli, hogy a kibontakozást Kossuthnak és Apponyinak az önálló bankot követelő nyilatkozata hiúsította meg s ez tette lehetetlenné, hogy a felség döntson a tegnapi koronatanács után. Kossuth és Apponyi ugyanis azt kívánták, hogy az önálló banknak 1917-ben való felállításához a király elvi hozzájárulását adja. A felség azonban erről hallani se akart s ezért nem is döntött. Most aztán más irányban törénik lépés a válság megoldása érdekében. Tisza István után ma táviratot küldtek Bécsből, hogy a király beszélni akar vele és így a kö-

zeli napokban Tisza gróf a felség elé járul.

Mai távirataink ezek:

Kossuth az önálló bankért.

— A koronatanács titkaiból. —

A P. L. holnapi száma kitűnően értesült forrásból a következő szenzációs részleteket közli a válságra vonatkozólag:

A tegnapi koronatanács teljes kudarccal végződött és pedig meglepetésszerűen nem Andrásynak a katonai engedmények kérdésében tanúsított magatartása folytán, hanem, mert Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf váratlanul újból kijelentették, hogy az önálló bankhoz és a gazdasági önállósághoz ragaszkodnak és abban az esetben, ha az újabb kormányban részt vennének, ezen elveik érvényesítésére szükséges előkészületeket megtennék.

Kossuth és Apponyi gróf egyszersmint felhatalmazást kértek a királytól annak kijelentésére a parlamentben, hogy a felség elvileg az önálló bank és Magyarország gazdasági önállósága ellen semmiféle kifogást nem emel, ha 1917-ben a parlamenti többség ugyanezt vallja. Addig is az Osztrák-Magyar Bank külső organizációjában a magyar szempontok nyomatékossabban jussanak kifejezésre.

Ennek a deklarációnak megadását a király kerekén megtagadta. Ami a készpénzfizetések kérdéséről illeti, ez rég el volt intézve. A király hajlandónak mutatkozott ezt az engedményt megadni, ha az osztrák kormányval folytatott tárgyalások eredményre vezetnének, a katonai kérdések körül azonban továbbra is nehézségek vannak.

A legközelebbi események

— Újabb kihallgatások. —

Egy előkelő politikus, aki a hosszúra nyúlt válság minden mozzanatába be van avatva, az E. U. munkatársa előtt a következőket mondotta a helyzetről:

— A helyzet nem mondható rózsásnak, de nem is olyan sötét, mint gondolják. A király nem szakította meg az összeköttetést a kormányval. Ugy vagyok értesülve, a király

mar bágyadtan és megdöbbenve bocsátották le a karjukat.

— Semmit se érzek, — mondta ijedten az asszony.

— Én se, — dadogta a férfi, akinek szemürege ijedten fekete volt.

— Akár téged öllek, akár a sirkeresztet, egészen mindegy, — folytattareszkette az asszony.

— És én akár a hideg márványkövet csókolnám, — rebegte fázósan János mester.

Ámulva tekintettek körül, aztán a férfi megtapogatta a holdfényben csillogó bordáit.

— Nincs szívem többé, — mondta kéteözbebeve.

— Sohase tehetjük jóvá, amit elmulasztottunk! — rebegte az egykori csárdásleány, aki mindhalálig védte az igazát.

A messze faluban egyet ütött a toronyóra s ekkor a két kísértet — János mester és a felesége — sietve visszatért a sirjába.

— Ez az a legenda, amely legelső ősmiről fennmaradt, — szólott a gróf, miközben szerelmesen belekarolt feleségébe.

A fiatal asszony még egy ijedt pillantást vetett a János mester kopott portraitjára, aztán szégyenlősen, de csillogó lángokkal a szemében, ezt susogta:

— Drága kis uram, gyere innen... Meg akarom adni azt a csókot, amit az imént a parkban megtagadtam tőled...

nagyon szeretné, ha a jelenlegi kormányférfiak maradnának továbbra is az ország élén. De akadályok vannak. Hogy milyen természetűek, bizonyára kiderül a legrövidebb idő alatt. Rettentő aknamunkát végez Bécs.

Arra a kérdésre, hogy van-e szó nem aktív politikusoknak meghívásáról, a válasz a következő volt:

— Az, hogy kormányon kívül álló valamely politikus, vagy politikusoknak meghívása egyáltalában meg fog-e történni, most még nem bizonyos. Egyáltalában a helyzet szignaturája: teljes bizonytalanság.

Más, jól értesült politikus a következőket mondotta:

— Oly férfi kihallgatásáról van szó, aki az utolsó évek fordulatának előidézésében és létesítésében talán a legnagyobb szerepet játszotta. Érdekes név, megbecsült név, olyan férfiúé, akinek működését az erős meggyőződés és a tiszta erkölcs rugói mozgatták. Ezt soha senki kétségbe nem vonta. Szó van arról, hogy ez a politikus, aki évek óta vidéken lakik, már most megkapja a királyi meghívót, de erről egyáltalában semmit se lehet tudni.

A M-g írja: Wekerle Sándor miniszterelnök a jövő hét végén Bécsbe megy, hogy a keddi fiaskó után újból szétnézzen a Burgban. Bécsi és budapesti lapok hirt adnak arról, hogy a király legközelebb több parlamenten kívül álló politikust fog meghallgatni. Ez a hír természetesen érthető rémületet kelt a közös bank ellenesei között.

A Nap írja: Nagyon valószínű, hogy Bécsben újból előveszik Lukács kombinációját. Lehet, hogy Lukácsossal, lehet, hogy más parlamenten kívül álló férfival, akinek audienciája küszöbön van.

Tisza a királynál.

Mint már tegnap jeleztük, most már letelt az az idő, amelyre a király megígérte a kormánynak, hogy parlamenten kívül álló politikust nem fogad. A felség ennél fogva a legközelebbi napokban megkezdi a párton kívül álló politikusok meghallgatását. Elsősorban Tisza István gróftól fogadja kihallgatáson a király. Hogy ez az audiencia mikor lesz, azt még pontosan nem lehet tudni, mivel jelenleg még azt sem tudják, hogy Tisza gróf Zsukon vagy Geszten tartózkodik-e. Ma táviratot küldtek Tisza gróf után, melyben értesítették, hogy a király és a kormány tagjai beszélni óhajtanak vele. Természetesen téves volna, ha Tisza gróf kihallgatását már úgy tekintenék, mintha a királyt őt bizná meg új kormány alakításával. Ez a feltevés teljesen hibás és korai lenne.

Erdekes ezzel kapcsolatban rámutatni, hogy Tisza gróf és Andrassy gróf között a legutóbbi időben többször érintkezés történt, amelyen igyekeztek a közöttük fennálló ellentéteket elsimitani. Tisza gróf nyomatékossan kijelentette, hogy egy új kombináció csak akkor vezetne sikerre, ha azt Kossuth Ferenc és Apponyi gróf is támogatnák. Andrassy választói reformját, — dacára ismert álláspontjának, — nem tartaná akadálynak arra nézve, hogy Andrassy politikáját jövőben támogassa. De szó van természetesen arról is, hogy Tisza gróf egy Andrassy-kabinetben, vagy megfor-

— Mit akarsz? — kérdezte álmosan.

— Kelj föl, — folytatta az asszony, valami csodálatos és eddig ismeretlen gyöngédséggel. — Kelj föl, mert beszélni akarok veled, János...

Pár pillanat múlva élénk ruhasuhogás halatszott s a frissen hantolt sirokon két fehérleplek kísértet jelent meg. János mester volt és a felesége...

A két halott néhány percig csodálkozva nézte egymást a hófehér világosságban. Az asszony volt az első, aki a rettenetes csöndességet megtörte.

— Mit cselekedtünk? — kérdezte dideregve, míg fehér leplét fázósan összevonta.

— Elpazaroltuk az életünket, feleség! — válaszolta János mester szomorúan.

— Én husz évig reszkettem a vágytól, hogy kedvemre magamhoz szoríthassalak, — szólt az asszony.

— És én akárhányszor szívesen meghaltam volna egy csókodért, — tette hozzá reszkette a férfi.

— Az igazságunk kedvéért lemondunk a boldogságról, — susogták mind a ketten, míg a távoli sirok fölött kóbor lidéretűzek gyuladtak ki...

Jó darabig merően maguk elé tekintettek, de végre ismét megszólalt az asszony:

— Ölelj meg és szoríts magadhoz, János, hadd legyen legalább most részem a boldogságban, amitől életemben megfosztottál...

A két halott összeölekezett a sirok fölött. Csontjaik zörögtek a holdfényben, de csakha-

ditva, Andrassy gróf egy Tisza-kabinetben foglaljon helyet.

Politikai körökben arról is beszélnek, hogy Tisza gróf után Khuen-Hédervary Károly grófot fogadja kihallgatáson a király.

Kossuth a válságról.

A Házelnöktől Kossuth Ferenc üdvözlésére ment a nyáradszeredai küldöttség a kereskedelmiügyi minisztériumba, ahol Szoboszlai László ügyvéd üdvözölte a minisztert a küldöttség nevében.

Kossuth válaszában kijelentette, nagyon megtisztelve érzi magát, hogy a küldöttség felkereste. Az elnök megválasztása — ugymond — nemcsak Gál Sándorra nézve volt megtiszteltetés, hanem arra a kerületre is, amelyet méltóan képvisel.

— Az ország — mondotta Kossuth — nehéz helyzetben van, de a kormánynak megvan az a tudata, hogy a válságot nem ő idézte elő. Józanul nem lehet a vezértől követelni, hogy magát taktikai kérdésben befolyásoltassa. Amíg a közpályán lesz, egyetlen célja a haza függetlenségének megteremtése, de nem úgy, hogy vakon rohanjunk a konfliktusba, hanem, ha nem tudunk egyszerre mindent elérni, szerezzük meg egyelőre azt, ami elérhető. De azt a jelszót követni, hogy egyszerre mindent, vagy semmit, sem nem célszerű, sem nem helyes.

A miniszter beszédét hosszasan megéljerezte a küldöttség. Kossuth ezután kezét fogott a deputáció tagjaival és elbeszélgetett velük.

Justh nyilatkozata.

A mátyásfalvi választókerület küldöttsége tisztelgett ma délután Justh Gyulánál, a függetlenségi párt elnökénél, aki az üdvözlő beszédre többek között ezeket mondta:

— Sajátságos felfogás kezd lábra kapni a politikában egy idő óta: küzdünk, míg leküzdhetetlen akadályok nem jönnek utunkba, de ha azzal találkozunk, egyszerűen tegyük félre elveinket és rakjuk le a fegyvert. Ez a parlamenti, népképviselői rendszernek teljes kijáratása volna. Hiszen ilyen magatartással Ausztriától és a dinasztától könnyű szerrel semmiféle vívmányt nem kapunk.

Legyünk asszal tisztában, hogy törekvéseink, bármily csekélyek is legyenek azok, mindég leküzdhetetlen akadályokkal találkozunk. Magyarországnak nem lesz más feladata, mint meghajolni Bécs akarata előtt. Meg vagyok azonban győződve, hogy ha Magyarországnak is úgy küzdene a közvélemény, mint Ausztriában, úgy sokkal rövidebb idő alatt, sokkal nagyobb vívmányokat tudnánk kieszközölni. Magyarországnak nagynevek állnak oda a „leküzdhetetlen akadály” segítségére. Ott vannak a 67-esek, akik mindég a függetlenségi ellenküzdöttek. Amikor ilyen széttagolt politikai világgal áll szemben az osztrák falanksz, nem is kétséges a küzdelem.

Justh után Holló Lajos beszélt, aki azt fejtegette, hogy dacára a Kossuth párt lojalitásának, a király még sem honorálta a kormányt.

A Reichsrath ülése. Bécsből táviratozzák: Az osztrák képviselőház ma délután két órakor újból összeült. A helyzet úgy, mint eddig, tisztázatlan, mert sok képviselő feleslegesnek tartja, hogy ismét belemenjenek a sürgős indítványok tömegének tárgyalásába, anélkül, hogy kilátás volna, hogy pozitív eredményt fognak elérni. A tárgyalás folyamán mégis mintha némi köztedés mutatkozott volna a pártok között, akik egyelőre hajlandók a parlament újbóli munkaképességére törekedni. A tanácskozásokat holnap folytatják.

A bécsi merénylet.

A tettes bujdosása.

Távirati tudósítás.

Arad, november 24.

A bécsi vezérkari tisztek ellen elkövetett merénylet ügyében a rendőri vizsgálat még mindig nem állapította meg pozitíve, hogy ki volt a tettes. A gyilkos személyéről folyton újabb adatok érkeznek. Ma azt jelentették, hogy a merénylő Badenben szerezte be a pilulákat. Azt megállapította a rendőrség, hogy egy miskolci százados is kapott a gyilkos pilulákból, de ő nem nyult azokhoz.

Mai jelentéseink ezek:

(A levelek feladása.)

Bécsből táviratozzák: A postai hatóságok kutatásai alapján megállapították, hogy a mérgező pilulákat magukban rejtő leveleket a rendes postaszekrényekbe dobták be és nem a posta hivatalos helyiségeiben nyújtották át. Ma a rendőrségen kihallgatták az összes postai közegeket, kik vasárnap voltak szolgálatban, különösen a levélgyűjtőket, kik ezt a szolgálatot három turában végzik. Az a postaszolga, ki az úgynevezett rövid turát végezte, a leveleket nem látta, a hosszú turás postaszolga a karakterikus kék levélborítékokat már a levélrendező asztalán látta, ahova csak a középső turát végző postaszolga üríthette ki a mérgező leveleket a levél szekrényekből, ez azonban azt állítja, hogy ő arra, hogy ő hozta be ezeket a leveleket a hivatalba, nem emlékszik. A mérgező pilulák leveleket eszerint vasárnap fél 8 és 8 óra között dobták be a mittelgassei, liniengassei vagy gumpendorferstrassei levél szekrényekbe, lehetséges azonban az is, hogy a postahivatal házi szekrényébe dobták.

(Szakvélemény a pilulákról.)

A bécsi gyógyszerészegyesület tegnap terjesztette be a vizsgáló-bizottsághoz szakértői véleményét a mérgező pilulákról.

A pilulák tartalmát a szakértők akként állapították meg, hogy az erősen sárgászínű porok közé 5—10 miligramm ciankali van vegyítve.

Megállapítást nyert az is, hogy a pilulák nem valami elsőrangú szakember által készítették és a mérgező pilulák burkolata sem mutatott kézzel.

A szakértői véleményt Messler Gusztáv bécsi okleveles gyógyszerész írta alá.

(A merénylő Badenben?)

A badeni előjáróság a következőket jelentette tegnap a bécsi rendőrségnek:

Herz Broniszláv, aki Grimburg Adolf levag badeni gyógyszer-tárának segédje, a bécsi hírlapok közlései által figyelmessé lévén, ma a következő jelentést tette:

E hó első felében egy hétfői napon a kora esti órákban megjelent egy ember a gyógyszer-tárban, aki holmi csekélységet, szóda pasztillát, vagy egyebet vett. Ugyanekkor élénken érdeklődött az elárúsító asztalon levő kapszulázó készülék és annak használati módja felől. Azt is kérdezte, hogy a gyógyszer-tárban lehetne-e üres pilula-tokokat kapni, amire Herz igenel felelt. A gyógyszerész-segéd azt is megmagyarázta, hogy a tokok elzárásához elég, ha azok széleit megnedvesítik. Ez még mindig nem elégítette ki a kérdezősködőt. Azt is tudakolta, hogy a kapszulákat lehetne-e légmentesen elzárni, amire Herz elmondta, hogy e célra zselatin-kapszulák szükségesek. Ekkor más vendégek jöttek a gyógyszer-tárba, mire az idegen jobbnak látta eltávozni. Herz, mialatt vele beszélt, egy gyógyszert készített és nem igen figyelte meg az idegen külsejét. Amennyire vis-

szá tud emlékezni, közép nagyságú férfiú volt, jól öltözött, 30—35 éves, kicsi szőke bajusza volt és németül beszélt. Katonai beszédmód és testtartás nem volt rajta észrevehető.

Letartóztatott ügyvéd.

A csendőri „tapintat.”

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 24.

Különös eset foglalkoztatja most Szolnok társaságait. Kun Andor dr. ottani ügyvédet a csendőrök vidám és ártatlan mulatozás után privát passzióból letartóztatták.

A különös ügyről ezt írják a szolnoki lapok: E hó 16-ikán mulatozás után, hajnaltájban Kun Andor dr. jókedvvel, talán kissé hangosabban bandukolt hazafele. A véletlen két szolgálatot teljesítő csendőrrel hozta össze, a kikkel Kun Andor dr. szóváltásba keveredett. A csendőrök rövid vita után fegyvert szegtek Kun Andor dr. mellének és felszóltatták, hogy kövesse őket a csendőrségre. Itt, bár Kun Andor dr. személyazonosságát igazolta, mégis letartóztatták. Az ügy Szolnokon kínos feltűnést keltett.

Kun Andor dr. az esetről a következő nyilatkozatot tette közzé:

Rendkívül sajnálom, hogy szokásom és izlésem ellenére személyes perpatvarommal vagyok kénytelen a nyilvánosság elé hozakodni.

Nekem folyó hó 16-án kellemetlen incidens támadt két csendőrrel, akik egy egyszerű szóváltás miatt letartóztattak. Eljárásuk megbirálása nem az én dolgom és nem a nagyközönségé. A hadbírósg fog itélkezni abban, hogy ily okból letartóztathattak-e; hogy joguk volt-e ama kérelmemet a legdurvábban elutasítani, hogy bekérjék azokat az előkelő állású urakat, akikkel személyazonosságomat igazolni akartam és hogy a lakásomra kisértjenek, ahol a házbeliek igazoltak volna. Ugyancsak a hadbírósg fogja eldönteni azt is, hogy hősi bátorságuk jutalmazásul megérdemlik-e a Mária Terézia rend vitézeégi keresztjét, amiért jogtalanságuk és a jegyzőkönyv meghamisítása miatt tiltakozó letartóztatottat agyba-főbe verték, privát levelét szétszakgatták és őt magát reggelig ott tartották.

Erről itt nem vitkozom. Efelett — ismétlem — a hadbírósg fog dönteni, vagy ha ítélete igazságtalan lenne: a büntető bíróság, amelynél csendőrök ellen szükség esetén indítandó sajtóheccammal kiforszírozom akár egy rágalmasági per keretében is az én igazamat.

Most csak egy pár ismeretlen jó barátomhoz lesz egy kevés barátságos szavam.

Azokhoz a derék gentlemanekhez, akik ez esetet is felhasználják arra, hogy galfid hazugságaikkal ellenem uszítsák azt az úgynevezett közvéleményt, amely szereti beleütni az orrát a mások dolgába. Azokhoz a pletyka-poétákhoz, akik az ő csapongó fantáziájuk színes és ötletes alávalóságaival telekürtölték a várost. Akik orgiákról, erköletelenségekről és brutális támadásokról koholtak rémregényeket és mindeme rémregények hőseül megtettek engem.

Kijelentem, hogy ezekkel a vádakkal még az én közbiztonsági haramiáim: a csendőrök sem mernek vádolni és csak azt sajnálom, hogy eme hazug mesék szerzőit nem tudom fülön fogni, mert alattomoságuknál csak gyávaságuk nagyobb! És meg kell elégednem azzal, hogy kijelentem: aki ezeket a galádságokat kitalálta: alávaló gazember! Aki nyilatkozatom után terjeszti: hitvány rágalmaszó! Aki elhiszi: ostoba számár! Kun Andor.

APRÓ TRÉFÁK.

— Fővárosi levél. —

(Minden jegy elkelt.) A pesti közönség a minap viszontlátta *Knotét*, a világhírű Wagner-énekest és elragadtatással gyönyörködött művészetében. A hangversenyt a *Lyra* rendezte olyan óriási sikerrel, hogy meg kellett ismételnit a *Knote*-estét. A második föllépés napján *Forrai Oszkárt*, a hangversenyrendező vállalat egyik tulajdonosát megszólítja a társa, *Müller Károly*, a *Bleriot*-repülőgépek volt impresszáriója:

— Hogy állunk ma? Losz zsufi ház?

— Gondolom, hogy lesz, — mondja *Forrai* — nézd csak meg a kasszát, talász e ott egyetlen jegyet.

Müller boldogan megsimogatja a szakállát és berohan a hangversenyterembe, hogy szemtől-szembe lássa egymás hátán szorongani a publikumot. Egy perc múlva, miut új *Zrinyi* kitör és *Forrai*hoz siet:

— Mit beszéltél te nekem zsufolt házról, — rivalt a társára — hisz az utolsó tíz sor üres?!

— Az mellékes. Minden jegy elkelt. A pénztáros-kisasszony egyszerűen becsapta az utolsó tíz sor jegycsomóját a holnapi jegyek közé. Holnap egy *Kaucz* lép föl, a legnagyobb színész... Hát te azt hiszed, hogy azokat a jegyeket nem fogjuk eladni?!

(*Trikók tavasszal*.) Ennek a tréfának azt a címet is adhatnók, hogy: *gyermekszáj*. A gyerekeknek a második elemiben arról kellett dolgozatot írni, mi minden változik meg tavasszal. A nagy megújulásról, amely ilyenkor a természetben végbemegy. Madárdalról, nyíló virágról, zöld mezőről, fülemile énekéről és hasonlókról, amik mind szépen kitelelnék a fűzfapoéták agyában a márciusi poézis számára. Az egyik fiú azonban, eredeti akarván lenni és közvetlen, dolgozatának utolsó bekezdését így kezdte:

...És tavasszal levettjük a trikókat...

(*Taussig láza*.) A börzén a minap nagy izgalmat keltett, hogy lovag *Taussig* Tivadar, a bécsi Földhitelintézet kormányzója, az osztrák államvasutak igazgatója stb. stb. súlyosan megbetegedett. (Különbben ma délben meg is halt.) Dolgozószobájának a fala mérgezte meg, mert a tapéta arzén tartalmu volt. Híre jött tegnapelőtt, hogy *Taussignak* nagy láza van, hogy nem lehet megmenteni és a tőzsde palotájában napokon át a kurzusokkal egy vonalban keltett érdeklődést és izgalmat a hatalmas pénzfejedelem állapota. Persze a börze termékeny talajából nemcsak a részvét csirázott ki, hanem az aktuális viccek is.

— Ne hozza nekem *Taussigot* a tapétára!
— humorizált az egyik tőzsér.

A másik belevonta a beteget a spekulációba:
— Tudja mit, én úgy okoskodtam: ha a *Taussig* lázában *hausse* áll be, akkor a papírjaiban *baisse* van. Minden fok lázárt fölfelé, bátran lehet adni egy koronát lefelé.

(*Az aranyozó*.) Előkelő pesti nászutasok kerültek egy vidéki városba. Az első hotelben szálltak meg és a fiatal asszonyt annyira meghatották a történelmi pillanatok, hogy elragadtatásának nem egyszer hangosan kifejezést adott. Legtöbbször ezt ismételte, úgy, hogy minden szava kihallatszott a folyosóra:

— Ah *Alfréd*, *Alfréd*, olyan édes, olyan jó, hisz téged érdemes volna aranyba foglalni!

Minden csók, minden ölelés után végigzengett a folyosón az elragadtatásnak ez a hangos szótata. Egyszer csak kopogtatnak a fiatalok ajtaján.

— Ki az? Ki az? — kérlik ijedten.
— Az aranyozó van itt, hogy egyszer végre már békeesség legyen.

Rendőri vizsgálat az aradi tornaegylet ellen.

A belügyminiszter a városi tanácshoz.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, november 24.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma érkezett leiratával elrendelte, hogy Aradváros hatósága tartson vizsgálatot az aradi tornaegyleténél és állapítsa meg, vajjon megfelel a tényeknek *Steinitzer Pál* dr., az egyesület és a magyarországi testedző szövetség (M. O. T. E. Sz.) alelnökének amaz állítása, hogy az 1909. év május 28-ikán tartott rendkívüli közgyűlés káros határozatot hozott az egyesület sportcéljaira és anyagi életére. A tanács *Sarlot Domokos* rendőrfőkapitányt bizta meg a vizsgálat vezetésével és a főkapitány e hónap huszonhatodikára tűzte ki a vizsgálat idejét; arra meghívta *Sármezey Endrét*, a tornaegylet elnökét és *Steinitzer Pál* drt., a panaszt tévő alelnököt is.

Az Aradváros sportköreit érdeklő eseményelőzményeit a következőkben ismertetjük *Steinitzer* dr.-nak a belügyminiszterhez juttatott panasz alapján:

Emlékezetes még, hogy ez év április havának hatodik napján viharos közgyűlése volt az aradi tornaegyletnek. Az aradi atletikai klub és a tornaegylet fuziója volt napirenden, melynek igen sok barátja, de tekintélyes számu ellenzője is küzdött a zajos és eredménytelenül végződött közgyűlésen. Mikor a fuzió elhatározása felett szavaznia kellett volna a tagoknak, az elnök *Steinitzer* dr. kijelentette, hogy az újonnan belépett tagoknak nem ad szavazati jogot s a tanácskozást óriási lármá közepette bekezesztette.

A jogaitól állítólag megfosztott tagok erre azzal feleltek, hogy egy második közgyűlést hívtak össze. A meghívót már nem *Steinitzer* dr., hanem az időközben lemondott *Urban Iván* volt elnök írta alá, minthogy lemondása ügyében a közgyűlés még nem foglalt állást.

A közgyűlés előtt kompromisszum jött létre. A felek megállapodtak abban, hogy a fuzió kérdését ebben az évben nem tűzik többé napirendre és elnökké megválasztották *Sármezey Endrét*. Az elnökség — mondja *Steinitzer* panaszában — első ténykedésével meggyöngyítette úgy anyagilag, mint sportszempontról az egyesületet.

Május 18 án tartott választmányi ülésében ugyanis *Sármezey* elnök elmondotta, hogy *Brasch* Aladár dr., *Holländer* Emil és *Schreier* Viktor urakból álló társulatnak eladta 2500 koronáért az egyesület evezős házát és evezős felszerelését. Az ülésen felszólaló és ez ellen tiltakozó *Steinitzer* dr. állítása szerint az említett tárgyak leltári becslés szerint legalább 8000 korona értéket képviselnek és ha a választmány hozzájárul az eladáshoz, akkor az egylet vagyona ellen bünt követ el — amint az alelnök saját szavai hangzanak.

— Bünt követnek el azért, mert ugyanezen urak már egyszer 5000 koronát ígértek az evezős felszerelésért és a sport célokat sem szolgálja a választmány azzal, ha módot nyújt

arra, hogy 40—50 tag külön evezős osztályt létesítsen és ezzel az egyesületnek a felvirágztatását szolgáló gondolatot — az összes sportágak művelését — bontja fel.

A felszólalás ellenére úgy a választmány, mint az összehívott rendkívüli közgyűlés *Sármezey* indítványára elhatározta, hogy átadja az ajánlattevőknek a felszerelést; annak megtörténte után az alapszabályokat megfelelően módosította és törölte azokból az evezős osztályra vonatkozó rendelkezéseket.

Steinitzer dr. a rendkívüli közgyűlés eme határozatát megfelelőbbézte a belügyminiszterhez. Nemcsak mint az aradi tornaegylet alelnöke és tagja, hanem mint a M. O. T. E. Sz. alelnöke is. Az országos szövetség feladata lévén a kebelébe tartozó egyesületek, úgy az aradi tornaegyletnek is sportterdekeit védeni, működésüket ellenőrizni, — mondja a felebező a miniszterhez küldött panaszában — kötelességet teljesít, ha a legfelsőbb felügyeleti fórum elé terjeszti, a véleménye szerint káros határozatot. Ezt azzal indokolja *Steinitzer* dr., hogy tudomására adja a belügyminiszternek az evezős felszerelés eladásával összefüggő ama feltételt is, mely szerint az anyaegylet engedélyt ad körülbelül 50—60 tagjának arra, hogy kebeléből kilépjenek és külön evezős egyesületet alakítsanak. Ezzel az egyesület költségvetése szenved egyrészt, másrészt szem elöl téveszti azt a célt, melyet 1904. évben tűzött maga elé, mikor az evezős osztályt szervezte. Tette ezt azért, hogy tagjainak módot nyújtson a sport minden ágának művelésére és az evezést csak a *Maros* evezős egylet kultiválta, mely az evezős-sport összes híveit nem foglalja magában.

Andrássy gróf belügyminiszter, mint említettük, nem döntött az érdekes kérdésben. A panasznak az anyagi érdekeket állítólag károsan befolyásoló határozat ellen szóló része megvizsgálását — úgy mond — csak a helyszínen és az érdekelt felek meghallgatása után tartja tisztázhatónak és ezért a tanácsot utasította a vizsgálat elrendelésére. A tanács intézkedését már ismertettük s ha *Sarlot* főkapitány a helyzetet, mindkét fél meghallgatása után, a belügyminiszterrel megismerteti, ez csak akkor tér rá a kérdésnek sportszempontról történő felülbíráására.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi izraelita jótékony négyelet és népkonyha választmányának ma délután tartott ülését *Neuman Furst Mária* vezette. Megnyitván az ülést, megemlékezett *Rosenberg Sándor* dr. főrabbi elhalálzásáról. Indítványozza: az egyesület 1000 K-val „*dr. Rosenberg Sándor* alapítványt” tegyen, melynek kamata az elhalálzás évfordulóján a szegények között kiosztandó lesz. Majd folytatónak bejelentetett *Spitzer Ignác* elhalálzása. Az elnök ismertette *Spitzer Ignác* hagyományait. A menház bizottságba az elnökön kívül *Bing Edéné*, *Fenyves Terka*, *Fodor Gyuláné*, *Keller Izsóné*, *Leopold Zsigmondné*, *Neuman Alfrédné*, *Schulhof Károlyné* választottak meg. *Spitzer Ignác* emlékét az ülés jegyzőkönyvileg megörökítette s nevét az örökös tagok sorába iktatta. Elnök bejelenti, hogy *Leopold Zsigmond* elhunyt anyja, az egyesület egykori alelnöke emlékére 500 K-val alapítványt tett az egyesületnél. A választmány köszönettel fogadta a kegyeletes és nagylelkű alapítványt.

A választmány megállapította a jövő évi költségvetést. Előirányzott rendez segélyekre 8000 koronát, rendkívüli segélyekre 3000 koronát és a szegény tanulók felruházására 2000 koronát.

A választmányi ülést megelőzte a szegénytanulók felruházásának ünnepélye *Vágvölgyi Lajos* dr. rabbi méltatta az egyesületnek e

marasztos tényét. Hatvan leánytanulót ruház-
tak fel.

Az ülésen jelen voltak: Neuman-Fürst Mária
elnök, Éles Arminné alelnök, Szabó Albertné alap-
tőkekezelő, dr. Hudetz Ferenoné, Preisach Vil-
mosné, dr. Tisch Mórné, dr. Somogyi Gyuláné,
dr. Tolnai Jánosné, dr. Rosenberg Sándorné,
Wallfisch Arminné, Funkelstein Józsefné, Kel-
ler Izsóné, özv. Róth Bernátné, Tenner Józsefné,
Neuman Alfrédné, Schulhof Károlyné, Leopold Zsig-
mondné, Singer Gyuláné, dr. Kovács Mar-
celné, Ottenberg Tivadarné, Freud Fülöpné, Leo-
pold-Ransburg Szidónia, Stauber Józsefné, May
Jánosné, Seidner Bernátné, Basch Simonné, Lusz-
tig Arminné.

A népkönyha-bizottságba beválasztottak (uj
tagok): Goldschmidt Miksáné, Kovács Jakabné,
Lőwy Mórné, Nemess Gézáné.

Az elveszett gyermek.

Aki hét évig kóborolt a cigányokkal.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 24

A mesék valóra válnak. A rég hallott naiv
mesék az eltűnt, elrabolt gyermekekről, akiket
szüleik évek múlva, mikor véletlenül össze-
hozta őket a sors, felismernek, valóban meg-
történnek. Az Élet, a nagy, hatalmas élet is-
mét egyikét provokálta a nagy gyermekregék-
nek, amelyek tényleg a mesék országába tar-
toznak. Szinte önkéntelenül is úgy szeretnők
kezdeni, hogy . . . Volt egyszer, hol nem volt
. . . Az ügy maga ezideig még rendkívül rej-
télyes és bonyolult.

Hét év előtt történt, hogy Dobrics Juen
románszentmihályi jómodu paraszt két éves
kis Péter nevű fiacskája nyomtalanul eltűnt.
Egy ideig a szülők kutatták-keresték az eltűnt
kis fiút, de sehohsem tudtak nyomára akadni.
Már belenyugodtak a változatlanságba, hogy fiuk
valami végzetes balesetnek, vagy szerencsét-
lenségnek lett áldozatává. A faluban egy ideig
beszéltek a szenzációs eltűnésről, a szülők meg-
síratták gyermeküket, de végre is az egész
dolog feledésbe ment. Talán végkép a feledés
homályába merült volna az egész ügy és a
szülők sem tudtak volna meg semmit eltűnt
gyermekük sorsáról, ha a sors másképp nem
fordítja az eseményeket.

A napokban egy Schein Mária nevű vén
cigányasszony jött Románszentmihályra. Vele
jött egy jól kifejlődött tíz évesnek látszó fiúcska
is. Erről a fiúról kitűnt, — akárcsak a mesék-
ben, — hogy Dobrics Juon fia. Ezt megerősít-
tette a cigányasszony vallomása is, aki azt
mondotta, hogy hét év előtt az országuton ta-
lálta az akkor körülbelül két éves gyermeket
és magával vitte. Felnevelte és ha osakugyan
„az anyja fia“, akkor itt hagyja. A fiu, aki
közben cigányszokásokat vett fel, eleinte nem
akart megmaradni, de csakhamar beletörődött
helyzetébe és most vigan él otthon szüleinél.
Csak néha fogja el a teljes szabadság, a kó-
borlás iránti vágy.

A cigányasszony otthagya a gyermeket
szüleinél és ment tovább — kóborolni.

Eddig tart a mese, amely valóban megtör-
tént. Az ügybe azonban, amelyet oly szépen és
jól megoldott az élet maga, beleavatkoztak a
hatóságok is. Fontoskodva megindították a
vizsgálatot, mert hátha Schein Mária nem ta-
lálta, hanem lopta a gyermeket. És jobb ügy-
höz méltó buzgósággal kutatnak, nyomoznak.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal éshirdetési osztály — 151

Carmen Sylva.

Intimitások a jubiláló román királynőről.

*

(Saját munkatársunktól.) Odaát a szom-
széd országban egy ezüstsín haju, gyémánt ko-
ronás, szép, ősz asszony jár-kel palotájában és ar-
ról álmodik, hogy ő már negyven éve asszony.
Ezt ünnepli most a romániai Erzsébet és az ő or-
szága. És erre az ünnepségre kicsiny országa ha-
tárán túl is rokonszenvvel gondol mindenki, ki a
koronás asszonyban meglátta a nő finom lelkét,
marasztaló, vonzó, kedves báját és megértette a
Carmen Sylva gyöngédséggel telített nemes köl-
tészétét.

A román nemzet irodalmi és történelmi köny-
veiben benne lesz az Erzsébet neve. Éppen mint
a magyar történelemben a mi Erzsébetünké. A
Carmen Sylva nemes életét, jóságos szívét, finom
lelkületét mindenki ismeri hírből. Felesleges arról
beszélni. Mi gyöngé kis névtelenek oly gyereke-
sen naivak, kíváncsiak vagyunk, vajjon hol és
hogyan vannak napi életükben azok, akik tőlünk
távol, mesészerű ködben, odafenn élnek trónok
biborán, paloták komor termeiben, kastélyok köny-
nyed, vidám, gondtalan hangulatában.

Menjünk el a költő-királyné otthonába. Iste-
nem! Egy nő: akinek hatalma van milliók fölött
és korona a fején! Nem kiválasztottja-e ez az
emberiségnek? Egy egész országa van. És ez a
nő nemcsak az embereknek kiválasztottja, hanem
az isteneknek is, akik egy világot ajándékoztak
neki. Az írók, a költők világát. Van neki egy kü-
lön országa és egy külön világa. És lesz neki egy
külön városa is, melynek ezt a nevet adja: „vi-
lágosság városa.“ Ebbe a városba akarja ő
összegyűjteni a világ minden táján élő vakokat.
Sok-sok ezer lakója lesz a világosság városának.
Ilyen finom, fehér, bizarr szocializmussal csak egy
költő-királyné foglalkozhatik. Mi minden eszme
fordulhat meg az álmodó koronásasszony fejében!

Kétszer láttam ezt a fejet. Egyszer a brassói
állomáson. Nyakától talpáig érő, csukott, retten-
tesen bő utiköppeny fődte finom alakját és nem
látszott annak gyöngéd vonalából semmi. És lát-
tam egyszer az ő otthonában. Fehér ruhában,
galamb fehér fejjel. Utánunk intett az ablakból.
Ilyen talpig fehérén ábrázolják őt a festmények,
fényképek és képes ujságok. A valóságban is
ilyen.

Nem voltam olyan szerencsés, hogy egy ki-
rálynéval beszéljek.

De elég szerencsés voltam, hogy olyankor
bocsájtottak be palotájába, mikor ő maga is ott
tartózkodott. A kíváncsi tekintetek elől mosolyogva
sietett — talán nem is sietett! — teremről-
teremre. Őt pere különbséggel mindenütt ott vol-
tunk, ahol ő. Az az intim, meleg, kedves otthe-
miasság fogadott mindenütt, mely ezt a szép lelkű
asszonyt jellemzi. A ruhájából lengő finom illat
még nem suhant el, amint nyomában haladtunk.

Mesébe való fény és gazdagság! Arany-mo-
zaik a szalonja. És kristályüveg mind a két ol-
dala, mintha üvegház volna. És az is. Álmodozó
pálmák, dus levelű aloék és kaktuszok bujnak ki
a mozaik-padlóból a terem közepén. A növényzet
gyökere, földje benn van valahol a mozaik burko-
lat alatt. A felszínen csak a lombja, virága. A
terem felső végén szikla csoport és rajta minden-
féle növényzet. És a sziklák, virágok között sze-
münk láttára ott csörgedez a Peles csobogó vize.
Igazán olyan, mint egy mesekép. E terem ajtója
függőkertre nyílik. Itt szoktak ők ebéd után feke-
tézni. Ez a terem oly pazar gazdagsággal van
rendezve, hogy hasonlót csak Versaillesben láttam
és a bajor Lajos világhíres kastélyaiban.

De sokkal kedvesebbek azok a kis magán-
szobák, hol a királyasszony többit tartózkodik.

Én Istenem, mit tudom én, hány szobája van neki!
De egynéhány belerögződött emlékezetembe.

Egyikben pld. székmagassága, egészen ala-
esony, elég nagy, négyszögű asztalka áll. Törökös
terítő rajta; a földet söpri. A földnél alig maga-
sabb kerevetek és szinte fekvő helyzetben el-
nyújtott, török mintájú gobelin karosszékek. Va-
lami lusta keleti bágyadtság és végtelen kényelem
sugárzik mindenről. Szinte a földre feküdvé nyug-
szik minden butor és maga a nagyfényű ablak is
a földig ér. A török asztalkán egy kézimunka van
ledobva. A varrótü beleszurva, mint mikor valaki
egy pillanatra abbahagyja a dolgot.

A másik szobában a virágos kandalló körül
látszik az élet nyoma. Egy felnyitott francia ver-
seskönyv az egyik fotilon és a melléje dobott fe-
hér sálnak fele a földre csúng.

A következőben íróasztal áll. Papirok, köny-
vek rajta, látszik, hogy szolgálakéz nem rendez itt,
sem másutt. Itt az urnó egyéni életet él! Minden
ott és úgy van, amint rendeltetése kívánja. A
szoba közepén nagy asztalokon halomban állanak
a könyvek. Egy szekrényben Carmen Sylva il-
lusztrált, diszkötésű munkái. Az ajtó mellett a sa-
rokban, egy ezüst hárfá áll. Látszik, hogy hasz-
nálatra hozta be urnője a szomszédos zenerem-
ből, ahol minden elképzelhető és létező hangszer
ott van. Innen a színházba lépünk. Intim kis te-
rem, nézőterekkel, színpaddal. Királyi gyermekek
szoktak itt művészkedni, a fehér asszony gyönyö-
rűségére.

Itt jön a nagy ebédlő. Szolga sereg éppen
asztalt terít. Elképzelhetetlenül hosszú asztalt. Csa-
ládi ebéd lesz. A trónörökösök is ott ebédelnek és
a gyermekek, akik össze szoktak veszekedni, hogy
Carmen Sylva költői igazságot tegyen. És ott ebé-
del egy pár katonatiszt és udvarhölgy. Érdekes
látvány volt ez a terített királyi ebéd-asztal. A
terítő, mintegy méternyi hosszúságban septe uszá-
lyával a földet köröskörül. Én Istenem! Ide hogy
ülnek le? Az öltöbe veszik-e, hogy drága ruhájuk-
at kiméjék? Vagy belökik az asztal alá? Az asz-
tatra ezüstcsöveken fel van vezetve a Peles havasi
forrásvize. Mindenki magának enged vizet.

Ezt a világos, derűs, kedves ebédlőt látva,
eszembe jutott a másik, a bukaresti. Micsoda fen-
séges, komor egy terem! Oriási nagy. És azt az
óriás termet egyetlen egy gobelin szőnyeg borítja
le! A butorok egy részét a király faragta. Művészi
értékű munka ám, azt mondják, akik értenek hozzá.

Ez a palota nem oly kedves, mint ama má-
sik. Talán mert élettelen ridegség bujkált benne,
az uraságok elntaztak. Ebből a palotából, mely
kivülről nem mutatja a király házáat, az maradt
meg emlékeimben, hogy egy kis szalon asztalán a
mi kedves emlékü királynénk fényképe nyugodott
az ő saját felirásával. Ez a két Erzsébet rokon
lélek volt. No és arra emlékszem, hogy ilyen
fantasztikus beosztású termeket sehohse láttam.
Sohase tudtam, emelet-e, földszint-e, ahol vagyok?
Zeg-zugos fordulatok, új szépségek, amiknek nem
tudom van-e neve, vagy csak egy bizarr ötlet te-
remtette meg. Térjünk vissza a Peles vize mellé,
ahol ezüst csöveken csörgedez.

Szobáról szobára haladtunk tovább, tárva nyi-
tott ajtókon. De ime: nehéz tölgyfa ajtó állja utun-
kat. Előtte két lakáj áll mereven. Ott benn voltak
ők, a királyi pár. Behúzódtak egy szobába, hogy
a többit megnézhessük. Egyetlen ajtó választott el.
Lélegzet visszafojtva álltunk ott és hallani véltük
az ő lélegzetüket. Olyan közvetlen és meleg volt
minden abban a kastélyban, hogy szinte kedve
jött volna az embernek, kopogtassa meg azt a
tölgyfa ajtót és kérje: Carmen Sylva, egy kicsit
jőjjön ki!

De nem kopogtattunk és nem jött. De amikor
eljöttünk, az udvari kukták, szakácsok le szalad-
tak fehér ruhában a kapu elé, hogy lássanak. És
Carmen Sylva szépséges fehér alakja, fehér fejjel,

fehér ruhával megjelent az ablakban és utánunk intett mosolyogva. Szeretem ezt a királyasszonyt, mert nagyszerű és egyszerű.

Ádám Éva.

Tauszig lovag halála.

Véletlen mérgezés.

Távirati tudósítás.

Arad, november 24.

Tauszig lovag, az Osztrák Földhitelintézet kormányzója ma délután meghalt. Tauszig lovag neve nemcsak az osztrák, de a magyar és külföldi pénzpiacra is ismeretes, mert a legnagyobb pénzügyi kapacitás volt a monarchiában. Tauszig az Osztrák Földhitelintézet kormányzói állásán kívül, igazgatósági tagja volt az osztrák-magyar államvasut társaságnak, a Kassa-oderbergi vasut társaságnak, a Dunagőzhajózási társaságnak és ő finanszírozta Frigyes főherceg ipari vállalatait is a kir. herceg megbízásából. Ezekon kívül még igazgatója, vagy intézője volt hatvan nagyobb ipari és közlekedési vállalatnak. Mint a Rotschild csoport vezető embere, Magyarország pénzügyi életében is élénk szerepet vitt.

Tauszignak kilenc leánya és három fia van. Egyik leánya Hatvany-Deutsch Béla bárónak a felesége.

Halála körülményei rendkívül érdekesek és a körülmények fölöttébb tragikusnak teszik a még munkaereje teljességében lévő férfi elhunytát.

Másfél évvel ezelőtt az Osztrák Földhitelintézet kormányzói szobáját kárppal vonatták be. Mint utóbb kiderült, a kárpit festékanyaga antimont tartalmazott, amelyet Tauszig belélegzett. Ennek következtében az idegbénulás tünetei mutatkoztak rajta. Külföldi fürdőhelyekre ment több egyetemi tanár ajánlatára, azonban ezzel csak meghosszabbították az elmúlást, de már segíteni nem tudtak rajta. A bajt ugyanis későn ismerték föl. Legutóbb Meránban tartózkodott, ahol ideggyulladását kapott. Tegnapelőtt Bécsbe szállították, ahol ma délután meghalt.

A halála ügyében rendőri vizsgálatot indítottak és ha kétségen fölül áll a tapéta mérgezés, akkor a festék- meg a tapéta-gyár ellen megindítják az eljárást.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Hoffmann meséi, opera. (C. bérlet.)

Péntek: Taifun, színmű. B. mutató előadás. (A bérlet.)

Szombat: Taifun, színmű. (B bérlet.)

* Cholnoky Jenő Aradon. A Kölcsey egyesület harmadik felolvasása december 10 ikén lesz, amikor Cholnoky Jenő dr., a kolozsvári egyetem tanára jön egy előadásra Aradra. December 8-ikára volt megállapodása a Kölcsey egyesülettel, de a Polgári Jótékony Nőegylet első teatestéjéről hirt vevén, készséggel megváltoztatta felolvasásának idejét.

* Taifun. Soha színházi előadást oly nagy érdeklődés nem előzött meg, mint Lengyel Menyhért szenzációs sikeres színművét, a Taifunét, amely pénteken este lesz. A premieren maga az illusztris szerző, Lengyel Menyhért is jelen lesz, aki csütörtökön este érkezik meg. A színház személyzete is érdeklődéssel várja a pénteki bemutatót, amely az idei szezon egyik legnagyobb színházi eseménye lesz. A színház igazgatósága nagyszabású előkészületeket tesz és teljesen új díszleteket készített. A Taifun-

nak bizonyára Aradon is olyan hatalmas sikere lesz, mint volt a fővárosban és más vidéki színházban. A Taifun főszerepét, Tokeramó drt Beregi Sándor, a színtársulat talentumos fiatal művésze játssza, aki hetek óta készül erre a nehéz szerepre.

* Olcsó könyvek. A mai lapok már jelezték, hogy két nagyobb fővárosi könyvkiadóval kötött szerződésem abba az előnyös helyzetbe juttatott, hogy egyes modern írók könyveit a rendes bolti árnál 30-40 százalékkal olcsóbban árusíthatom. Tekintettel a már mutatkozott nagy keresletre, a jelzett kedvezményben csak december 15 éig részesíthetem t vevőimet. Weisz Leó könyvkereskedő. Telefon: 230.

* Ujdonságok és reprizek. A színház igazgatósága a legnagyobb körültekintéssel azon fáradozik, hogy az idei szezont változatossá tegye. Evégből egész esomó ujdonságot szerzett meg előadásra és több nagy értékű darabot elevenít fel. Gyors egymásutánban színre fognak kerülni Gál István pécsai katolikus lelkész drámája, a Hivatás, Heltai Jenő vigjátéka, az Édes teher. Puccini világhírű operája, a Bohémek. Henry Bataille szenzációs drámája, a Botrány és Pásztor Árpád legújabb operettje, a Tilos a csók. A bemutatók között reprizekül színre kerülnek a Tancos huszárok című operett, a Zsidónő című opera és a Kedélyes paraszt című operett.

* Az Uránia új műsora. Pazar műsort mutat be most az Uránia színház, látványosságának kimeríthetetlen sokaságával ragadva bámulatra a közönséget. A zürichi léghajóverseny egymagában is már olyan szenzáció, ami a legmesszebbmenő érdeklődést provokálja. A Rajna medrének kotrása, robbantása szintén nem közönséges látvány és méltóan sorakozik a többi szenzációs mozgófényképekhez. A humoros képek kacagató szüzséjükkel felérnek a legjobb bohózatnál és a közönség ki nem fogja a kacsagásból. Egészben roppant sikerült az Uránia új műsora, kiváló szórakoztatást nyújtva a közönségnek. 791

Boszu az asszonyért

A megölt jóbarát.

Távirati tudósítás.

Arad, november 24

Nagybárod, biharmegyei község lakosságát borzalmas gyilkosság tartja izgatottságban. Két román bányamunkás véres kegyetlenséggel gyilkolta meg közös jóbarátját azért, mert egy családi mulatságon a meggyilkolt durván és gorombán viselkedett a háziasszonnyal szemben.

Tudósításunk a véres bűntényről a következő:

A nagybárodai bányákban évek óta dolgozik közös jó egyetértéssel Csucsik Márton, Czerele György és Germán Tógyer. A bányák sötétje, a közös sors, a közös szenvedés erős baráti érzést teremtett meg a három munkás között, akik sohasem veszekedtek. Nem sejtette senki, hogy e között a három békeességben élő ember között milyen véres leszámolásra kerül a sor nemsokára.

Titokban kezdődött a gyűlölködés. Csucsik Mártonnak a felesége ugyanis minden délben lejárt a bányába; ebédet vitt az urának. Szép, formás asszony volt. Germán Tógyer szemvetett rá és elhatározta, hogy bármilyen áldozatába kerül is, — meghódítja magának az asszonyt. Nagyon furfangosan és leleményesen készítette elő ezt a meghódítási tervet. Mézes-mázos beszéddel rávette barátját: Csucsik Mártont, hogy vegyenek szeszt, főzzenek Csucsik Márton lakásán pálinkát, egy szóval csapjanak egy kis mulatságot Csucsik Márton ráállt a dologra és meghívta Czerele Györgyöt is másokkal együtt vendégségbe. Germán Tógyer volt a lehangosabb. Tetette a jókedvet, nótázott, táncolt, koccintott folytonosan barátival és dülöngélt, mintha holtrészeg lett volna. Pedig józan volt, nagyon is józan. Csak azt

várta, azt akarta, hogy barátai berugjanak. Tényleg egy pár óra múlva berugott az egész társaság. Csucsik Márton is, Czerele György is. Germán ekkor Csucsiknének szerelmi ajánlatokat tett. Azt gondolta, hogy most elérte tervét, mert az egész társaság aludt. Csucsikné eleinte védekezett, tiltakozott, de az erős, szenvedélyes ember letiporta és reggel felé otthagyta az egész társaságot.

Amikor Csucsik és Czerele felébredtek, az asszony sirva panaszkolta el nekik, hogy Germán milyen durva erőszakoskodással viselkedett vele szemben. A két ember ekkor fejszét fogott és Germán keresésére indult. Délután meg is találták a nagybárodai nagyerdőben. Rárohantak, leteperték a földre és fejszecsapásokkal addig ütötték-verték, amíg meg nem halt.

A csendőrség estefelé talált rá az erdőben a borzalmasan összecsonkított holttestre. Tizenhat seb volt rajta; a fejét valósággal szétvagdosták. Csucsikot és Czerelet letartóztatta a csendőrség és széles körben megindult a nyomozás a gyilkosság körülményeinek felderítésére.

Kossuth Lajos Tódor egy politikai lakomán.

Érdekes kielentések.

Távirati tudósítás.

Arad, november 24

A képviselőház új elnökénél, Gál Sándornál ma délelőtt kerületének, Nyárádszeredának küldöttsége tisztelgett és e nagyszámu küldöttség tiszteletére Gál ma délután ebédet adott. Az ebédnek különösebb jelentőséget adott az, hogy ott Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter és a holnapi ünnepségre Olaszországból a fővárosba érkezett Kossuth Lajos Tódor is résztvettek és mindketten, különösen az utóbbi, igen érdekes beszédet tartottak.

A lakomán — mint fővárosi tudósítónk jelenti — elsősorban a küldöttség szónoka éltette Gál Sándort, majd felállott Kossuth Ferenc és hosszabb beszédet mondott. Kijelentette többek közt, hogy a székelység iránt mindig a legnagyobb jóindulattal viseltetett. Ő egyébként — mondotta — nem a szavak, hanem a munka és a cselekvés embere és megszokta már, hogy nem mindenki van elismeréssel iránta, még azok se, akiktől talán azt leginkább megérdemelné. Ő azonban halad egyenes útján, mert az a meggyőződése, hogy az igazság mellette van.

Beszéde végén Kossuth Ferenc éltette Gált, aki válaszában Kossuth nagy államférfiúi érdemeit méltatta.

Ezután Kossuth Lajos Tódor állott fel szólásra és nagy érdeklődéstől kísérvé, szó szerint a következőket mondta:

— Tisztelt barátaim! Nem vagyok szónok, ezért hát elnézésüket kérem. Szeretett atyám, Kossuth Lajos, két fiut hagyott hátra. Az egyik hazajött, hogy az itthoni küzdelmekből kivegye részét. (Éljenzés.) Gyakran tövis jut osztályrészül és a tövis nem egyszer jött olyan részről, ahonnan nem várta. Kossuth Lajos másik fia külföldön maradt. Ne tessék ezen megütközni. Amit a Kossuth-név a külföldön előmozdított, amit a lángoló honszeretet, a tevékenység, de nem a vitéz Hári János tevékenysége tehetett, azt megtette ez a másik fiu. Akkor, amikor évtizedekkel ezelőtt a Kossuthok megszűntek Magyar állampolgárok lenni, mert a történet, amit a Ház megszavazott, így döntött, akkor a szomszédos olasz nemzet megadta nekik az olasz állampolgárságot parlamentje dön-

tésével. Én rá nem volt szükség Magyarországon. Dacára ennek, külföldön is a legnagyobb szeretettel, de a legnagyobb aggodalommal is nézem azt, ami az országban történik.

A nagy éljenzéssel fogadott beszéd után Apponyi Albert gróf szólalt fel, hangoztatva, hogy Kossuth Ferenc és hívei rendíthetetlen harcosai maradnak a magyar nemzet függetlenségének.

HIREK.

Eltűnt milliárdos.

Astor John szerencsétlensége.

Távirati tudósítás.

Arad, november 24.

Napokkal ezelőtt híreltünk, hogy a híres amerikai milliárdos, Astor, hajójával együtt eltűnt és igen alapos a gyanu, hogy a Jamaica melletti tengerrengés és orkán alkalmából a milliárdos halálát lelte. Azóta egy amerikai gőzhajóról jelentés érkezett, amely szerint állítólag a nyomára akadtak Astor hajójának. Ez a hír azonban, mint most Newyorkból jelentik, nem bizonyult valósnak, úgy, hogy ott már minden reményt feladtak, hogy Astort és kísérőit valaha megtalálják.

Az amerikai milliárdos tudvalevőleg „Nourmahall” nevű pompás gőzjachtján indult az Oceánra. Az Unio kormánya tegnap dróttalan távirón érintkezésbe lépett a Portorico szigeten levő kikötőparancsnoksággal, hogy pozitív híreket tudjon meg, látták-e arrafelé Astor hajóját. A válasz azt jelentette, hogy arra a hajóról mit sem tudnak.

Egy san-domingói kábel-sürgöny azt jelentette Newyorkba, hogy egy európai hajó kapitánya egy gőzjacht roncsait látta San-Catharina és Saona szigetek között. Hasalóképpen aggodalmas a newyorki Lloyd-ügynökségnek az a jelentése, mely szerint nem hihető, hogy Astor hajója ne adott volna valami jelet magáról, ha valami baleset nem érte volna. Mindezek alapján Astor hozzátartozói már nem hisznek abban, hogy a hajó felkutatására indított expedíció valami eredményt érjen el.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 25-én az időjárás: változékony, szeles, hűvös, elvéve csapadék.

— **Justh Gyula beteg.** Lapunk más helyén írunk a Justh Gyulánál történt tisztelgésről. Fővárosi tudósítónk azt jelenti, hogy kevéssel a küldöttség távozása után Justh ágyba feküdt, mert erősen meg van hűlve és orvosa tanácsára néhány napig az ágyban kell maradnia.

— **A szabadkai új ügyész.** Lugosról jelentik: Winckler István ügyészi megbízásának megvonásával üresedésbe jött szabadkai ügyészség vezetőjévé kir. főügyészi helyettes minőségben Loydzel Kálmán dr. lugosiki kir. ügyészt nevezték ki. Az új kir. ügyész, aki Lugoson mint kiváló szónok és erélyes tisztviselő közbecsülésben áll, már a napokban elfoglalja új állását.

— **A vesztőhely rendezése.** A Kölesey-egyesületnek szombaton délután 5 $\frac{1}{2}$ órakor választmányi ülése lesz annak a megbeszélésére, mik a teendők a vesztőhely megfelelő rendezésére a következő év október 6-ig. Varjassy Árpád elnöknek kész javaslata lesz a szükséges teendőről.

— **Magyar repülőgépek.** Esztergomból jelentik: Russ Rich itt állomásozó közös hadseregbeli hadnagy új aeroplánmodellt szerkesztett, amely szakértők véleménye szerint valósággal mintája az egyszerűségnek. Az aeroplán teljesen felszerelt állapotban százyolevan kio-gramm súlyú és öt órára két személyt vihet. A kormányzás két kormánylapáttal történik. Az új szerkezet magában egyesíti az eddig ismert egy- és kétfedelű repülőgépek minden előnyét.

Hirt adtunk már arról, hogy Alexics Vladimir dr. panasovai orvos repülőgépet készített s azzal már meg is kísérelte a felszállást, bár ez nem járt eredménnyel. A hiba a motorban volt, amiért is Alexics dr. új, kiváló motort rendelt Franciaországban. A motor legközelebb megérkezik s akkor Alexics újból megkísérelti a repülést. Alexics dr. gépe számára a panasovai katonai gyakorlóterén hangárt is épített, amely nemsokára szintén elkészül. Alexics gépe iránt aviatikus körökben is nagy az érdeklődés, mert első kísérlete alkalmával a gyenge motor dacára is föl tudott emelkedni a földről.

— **Tizezer korona Kutassy Ágostnak.** Budapesti tudósítónk jelenti: Szentiványi Árpád orsz. képviselő 10 ezer koronát adományozott Kutassy Ágostnak, hogy megsérült repülőgépét kijavíttassa és kísérleteit tovább folytathassa.

— **Egy primadonna nyilatkozata.** Vida Ilona, a soproni színtársulat volt tagja, a következő közlésére kéri a lapokat a róla terjesztett hírek megcáfolása végett. Egyes lapokban, Müller István nevével kapcsolatban úgy tüntettek fel, mintha én lettem volna oka Müller tettségének. Sőt egyes lapok azt is közölték, hogy Nádasy soproni színtársulatától nem betegsé- gem miatt mentem el, hanem Müller miatt, illetve vele együtt szöktem meg. E rágalmakra csak az a megjegyzésem, hogy összes ismerőseim, kollégáim és kezelőorvosom: Klein Simon dr., nagyon jól tudják, hogy hosszantartó súlyos betegsémem miatt kellett felbontani szerződésemet. Persze orvosi bizonyítvány alapján. Ami pedig Müller Lajos ur István nevű fiával való megszőkésemet illeti, semmiféle bizonyítást nem tudok előhozni, mint az, hogy jelenleg is családomnál, fekvő betegen töltöm napjaimat. Aki talán nem hinné el, jöjjön fel Pestre, személyesen meggyőződhetik róla, miután úgy gondolom, hogy egy oly kedves közönségnek, mint az orosháziak, tartozom ennivel, nehogy irántam való jó véleményük megváltozzék. Kötelességemnek tartottam az igazságot közölni. Vida Ius színművész.

— **Eljegyzés.** Guttmann Izidor lippai kereskedő eljegyezte Weisz Berta kisasszonyt, özv. Weisz Adolfné leányát, Aradon.

— **Kell Manó cég ajánlja csipke és szalag különlegességeit.** Telefon szám 673. 131

— **Házasulandók figyelmét felhívjuk Bruckner Lipót úr választéku butorraktárára.** — Neuman-palota. 3701

— **Bomba egy boltban.** Párisból jelenti egy távirat: A Havas-ügynökség jelenti Sao Paolóból (Brazília): Tegnap este egy anarchista a város legelőkelőbb negyedében egy német kereskedő boltjába bombát dobott. A bomba felrobbant és oly hatalmas tűzvészt okozott, mely az egész negyedet elpusztítással fenyegette. Állítólag több emberélet is áldozatul esett.

— **Hangverseny a vesztőhely javára.** Az aradi Kossuth-asztaltársaság vesztőhelybizottságaközli, hogy pénteken este Purcsi Náci zenekara a Vadászúrtban hangversenyt rendez a vesztőhely javára. Kéri a közönség támogatását.

— **A főúti park.** Megirtuk, hogy a Kossuth-szobor mögötti téren létesítendő park tervét a tanács ifjú Niemetz Ferenc temesvári park-kertésszel elkészítette. A terveket és költségvetést ma tárgyalta a park-bizottság. Elfogadta a kivételre a szép tervet, melynek költségei 2600 koronára rugnak. Fedezetül szolgál a Kossuth-szobor leleplezésnél elért megtakarítás. A tanács elfogja rendelni a munkálatokat és Niemetz már a jövő héten megkezdheti a földmunkát. Ugyancsak ma foglalkozott a bizottság Schwefler Ede és kertészter- sáai beadványával, melyben kéri a városi kereskedelmi kertészet megszüntetését. A bizottság napirendre tért a beadvány felett, mint-hogy a város kertészete nem teremtsen versenyt az iparosoknak és csak a felesleget árusítja el maig a kertészek főleg csokor és koszoru kö- tészel foglalkoznak, a mit a város nem gya- korol.

— **Egy öreg házaspár vaslakodalmá.** Szegedről írják: Ritka szép családi ünnepély folyt le vasárnap délelőtt az ósregi alsóvári Mátyás- templomban. Szeged legöregebb házaspárja: id. Sántha Pál és neje, Kovács Erzsébet ülték meg házasságuk 65 éves fordulóját, vaslakodalmukat. A templom zsufolóságig megtelt ájtatos és ünneplő közönséggel. Szeged urai társadalmából is sokan voltak jelen, hogy tanui legyenek a galambösz pár vaslakodalmának. Az ünnepi misét a jubiláns fia, Sántha Pál magyarszent- mártói plébános tartotta, fényes segédlettel s áldotta meg, immár harmadszor szülői frigyét. Mise közben Jászai Giza apátplébános emel- kedett szellemű beszédet mondott a házaspár- hoz s felolvasta Csernoch János dr. megyés- püspök üdvözlő levelét. Este a jubiláns házaspár alsóvárosi házában lakoma volt. A házasságból 5 gyermek, 14 unoka és 7 dedunoka származott s a menyek és vőkkel együtt 40 tagból áll a család, melyeknek tagjai mind jelen voltak. Egy dedunokát éppen a vaslakoda- lom napján temettek el.

— **Hármas lakodalm egy családban.** A he- vesmegyei Bessenyőtelek községben nagy ün- nepet ültek egy családnál. Ebben a családban egyszerre három menyegzőt is tartottak. Meg- házasodott a család egyetlen legénytagja s férj- hez ment két eladólánya.

A ritka ünnepegy Ragó Gy. János bes- senyőtelki gazdálkodó házában folyt le. Fia, Ragó Zsigmond tegnap esküdt meg Milinkó Klárával, Boriska leányát Szabó Dénes, Szi- dónia leányát pedig Kristen János vette fele- ségül. Természetesen erre a hármassal menyeg- zőre négy család messzi kiterjedő rokonsága összegyűlt és volt olyan lakodalom, amely megyeszerte ritkítja párját. Öt banda cigány is húzta s amikor elindult a lakodalmas menet, a násznép seregének nem volt se hossza, se vége. Valaki a lakodalomban megpróbálta ösz- szeállítani, hogy mit fogyasztott a hatalmas vendégsereg. Hát voltak vagy ötszázan meg- hívottak, de kívülök jutott lakodalmi kalács bőségesen a hivatalnoknak is, akik a ritka la- kodalmat nézni mentek. Azt mondják, hogy ezen a hármassal menyegzőn levágtak négy te- henet, háromszáz apró jószágot, megittak tí- zenöt akó bort, elfogyasztottak százötven sza- kajtó kalácsot, rétest és cukrászsüteményt. Azoknak az ajándékoknak pedig, amelyeket a vendégek vittek a boldog pároknak, se szeri se száma.

— **Kirabolt községi pénztár.** Szatmárnémeti- ből jelentik: Batares község pénztárát az éjjel ismeretlen tettesek kirabolták. Adószállítás lé- vén, a pénztárban a szokottnál több pénz volt. A tettesek 1800 koronát vittek el. A pénztárt két bakter őrizte, akik azonban semmi gyanu- sat sem vettek észre. A tettesek a pénztár ab- lakát kiverték és ott behatolva, a Wertheim- szekrényt alkuloscsal kinyitották. Az erélyes nyomozás dacára, a tetteseknek eddig semmi nyoma.

— A szerelmes leány tragédiája. Borzalmas módon vetett véget életének egy fiatal, kolozsvári leány. Buza Erzsike hatalmas Browning-revolverrel szájba lökte magát és szörnyet halt. Hozzá tartozói csak több ajtó felfeszítése után találhattak rettenetesen megrozsolt holttestére. A szerencsétlen leány boldogtalan szerelem áldozata. Erzékeny szíve nem bírta el azt, hogy szerelemese elhagyja. Ezért folyamodott a rettenetes halálhoz. Buza Erzsike a Hubay Károly kezyü üzletében volt alkalmazva évek óta. A szerencsétlen leány tizenöt éves korában került Hódmezővásárhelyen lakó atyjától, Buza Józsefől Kolozsvárra. Azóta alkalmazottja a leány Hubayéknak, ahol azonban közeli rokonság révén csak látogatóként tekintették. Egy pár évvel ezelőtt ismerkedett meg Erzsike az üzletben a kalmazott tanulóval. A hosszas együttlét alatt Buza Erzsike megszerette a fiút, aki eleinte nem idegenkedett a leánytól. Egy pár hónappal ezelőtt felszabadult a tanuló és ezzel egyidőben el is hidegült a szerencsétlen Erzsikétől. Az ismerősök azt beszélték, hogy az elhagyott leány fiuruhában leselkedett szerelmese után. Ez a dolog azonban még jobban elmérgesítette az ügyeket. A fiu meglátta a leányt férfiruhában és ekkor kijelentette, hogy köztük vége mindennek. Közben tánciskolába kerültek mind a ketten. A hűtlen fiu számba sem vette a kétségbeesett leányt, aki már ekkor rokonainak is panaszkodott. Buza Erzsike sokszor hangoztatta, hogy nem tud így élni. A család nem vette komolyan ezeket a kijelentéseket: a leányt nem úgy ismerék, mint aki ilyesmire képes volna. Tegnap reggel azonban végrehajtotta tervét a szerencsétlen leány. Fél kilenkor elment az üzletbe egy inas kíséretében, majd a kisfiút elküldte egy apró megbízással. Ezután magára zárta az üzlet ajtaját és elővette a fiokban levő hatalmas Browning-revolvert. Az öldöklő fegyverrel bevonult a belső szobába, magára zárta az ajtót és a szájába lött. Hubay Károly egy pár perc múlva érkezett a bezárt bolt elé. Az arra haladó Kapcza Imre műlakatos azonban csakhamar felnyitotta az ajtókat. Rettenetes látvány tárult a belépők elé. Buza Erzsike szétrozsolt koponyával, holtan feküdt, hatalmas vértócsában.

— Az aradi munkásbiztosító munkásképző előadása. Aradnak izmosodó kultúrelétele e tél folyamán új tagozat illeszkedik be annak az akciónak révén, amelyet az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár a napokban indított. A közel 13000 biztosított és 2000 munkaadó tagot számláló intézmény kötelességének tudja, hogy tulajdonképpeni hivatása, a betegsegélyezés és baleseti kártalanítás mellett olyan oktatást is nyújtson a maga közönségének, mely oktatás szoros összefüggésben van a pénztár rendelkezésével. Küzdelem a tömegbetegségek, első sorban a tüdővész ellen, üzemi balesetek elbáritása, egészségügyi intézkedések, gyermekvédelem, az első segély nyújtása, a beteg munkás jogai és kötelességei, a munkásbiztosító kiépítése: egyelőre ezeket az ipari és gyári alkalmazottak ezreit érdekli témákat fogják a pénztár orvosai és tisztviselői népszerű előadásokban ismertetni. Az első előadás november 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a városháza közgyűlési termében. Ez alkalommal a munkásbiztosítói liceum ünnepes megnyitása után Bak Sándor ügyvezető-igazgató a magyar munkásbiztosítás szervezetről és Hecht Adolf dr. pénztári és tisztviselő orvos a tüdővész terjedése elleni védekezésről fog vetített képekkel illusztrált előadást tartani. A következő előadások idejét később fogja közzétenni a rendező séz, mely természetesen nemcsak pénztári tagokat, hanem más érdeklődőket is szívesen lát a közhasznú és ingyenes előadások hallgatóságában.

— Szerbia 50 fillérért. Egy nagyon csinosan kiállított, könnyen áttekinthető és olcsó térkép jelent meg Ausztria—Magyarország és Szerbia határáról, 1:1,250,000 arányban. E térképet G. Freytag és Berndt udvari térképészeti intézete (Wien VII., 1.) adta ki és ezt bármely könyvkereskedés 55 fillér beküldése ellenében megküldi.

— Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műtermec. Weitzer János utca 3. sz. Telefon 657. 2811

— Perzsa szönyegraktáramat a Neuman-palotában Széchényi-utcai oldalon megnyitottam. Szíves partfogást kérek. Tisztelettel Schwarz Zsigmond. 4392

— Szabó féle pármái ibolya szappan a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes illata s bőrpuhító ültő hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem vers nyezhet vele. Ha igazán finom szappannal akar mosdani, felesleges, hogy drága külföldi szappant vegyen. Egy darab 70 fill., 3 drb. 2 kor. Készíti Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Hánzu Nesztor és Hegedüs Gyula cégeknél. 3943

— Színházi látcsövek, szemüvegek, cvikkek, szoba- és fürdő hőmérők, bor és szesz fokozók, legszebb női bőrtáskák, pénztárcák, cigaretták és szivar tárcák, utazó bőröndök és berendezett utazó készletek, cocus lábtörők, cocus szőnyeg és fürdő gyékények leguagyobb választékban és legolcsóbb árban kaphatók Hegedüs Gyula üzletében, Aradon, Andrásy-tér 15. sz. 377

— Francia likőrök leghibiztosabb készítésére, házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér: Vojtek és Weisznál. 17

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnek és hurutos náttalimnaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz. 1942

Kapható Ásványvízkereskedésben vagy a Sányo-Lipőczy Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Ródlófrakpart 8.

TARKASÁGOK.

*

(Repülőgép a vendéglőben.) Azt már tudja a közönség, hogy Némethy Emil aradi papirgyári igazgató a Fehér Keresztben kiállította a repülőgépét. A fehér vitorlás masina most is az étteremben terpeszkedik, a közönség nem kis csodálkozására.

Egy idegen vendég, aki iránt a vendéglős részéről nem sok bizalom mutatkozott, megkérdezte Brauntól:

— Minck van ez a furcsa gép az étteremben? Talán repülni is lehet ezen?

— Nem lehet, — mondta Braun.

— Hát akkor miért tartják itt?

— Ez gyöngéd figyelmeztető akar lenni azoknak a vendégeknek, akik a cecüket nem akarják kifizetni.

*

(A szórakozott költő.) Egy aradi ifj. poéta valószínűleg kiadja összes megjelent és az asztalfiókban penészedő költeményeit. Még nem tudja, hogy mikor jelenik meg a kötete, de a kávéházi asztalnál már számolgatja, hogy kik ama hölgyismerősei, akiknek könyvet küld majd. Szépen elősorolt vagy tizenkét leányt.

— Na, ezek biztosan fognak tőlem könyvet kapni.

— Én nem hiszem, — mondta a társaság egy tagja.

— Miért olyan bízhatatlan ez?

— Mert te nagyon szórakozott fiu vagy és elfelejtetted ezeket a neveket, ha föl nem irod.

A buzgó költő erre — hogy szándékának komolyságát dokumentálja — előkapott egy irónt és a fehér márványasztalra sorba leírta az előbb említett leányneveket.

— Na, most már nem megy ki a fejemből.

Később, amikor el akartak menni a kávéházból, a költőt az ajtóban figyelmeztette egyik barátja:

— Itt hagyta valakit.

— Talán az esernyőmet gondold? Hiszen nem is hoztam magammal.

— Nem az esernyődet.

— Hát?

— Elfelejtetted magaddal hozni azt a márványasztalt, amelyre följegyezted, hogy kiknek kell küldeni a könyvedből.

(Vers a tanár urhoz.) Kepes Márton aradi felsőkereskedelmi iskolai tanár verseivel tudvalevőleg állandó derűtségben szokta tartani a Liliom-estélyeken Arad ártatlanjait. Ő a Liliom-rend titkára és pattogó rimekbe szedi az ülések jegyzőkönyveit.

Kepes egyik növendéke szintén postai hajlamokat érez magában és a tanórák alatt titokban mindig verset ír. Ezért egyszer Kepes meg is rította már a diákokat. A fiu ezt a hibát helyre akarta hozni és a minap beállított a fiatal tanár lakására.

— Verset hoztam, tanár ur.

— Micsoda verset?

— Tessék elolvasni. Ezt bizonyosan jónak fogja tartani a tanár ur.

Kepes átveszi a verset és a címére pillant. Ez a címe: *Kepes Mártonhoz!*

Azután visszaadja a poémát ezzel:

— Menj haza fiám. Én ezt a verset csak halálom után olvashatom el.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az áldetektívönök.

Távirati tudósítás.

Arad, november 24.

Mikor már bebarangolta fél Európát, tapasztalatokban meggazdagodva, visszatért hazájába tavaly októberben Petsár György fodrászsegéd. Budapestten telepedett le a világláttott férfit, de heteken át volt kénytelen munkanélkül ödöngeni a főváros utcáin. Mivel közben pénze elfogyott, merész tervet eszelt ki. Felvette Krecsányi Kálmán budapesti detektívönök nevét és hamis igazoló okiratokat gyártott. Így többek között elkészítette Boda Dezső dr. főkapitány egy rendeletét, amelyben ez utóbbi utasítja, hogy foglalja le az eperjesi kir. adóhivatal pénztárát, mivel onnan sok hamis bankjegy kerül ki. Azután kiállított a maga részére egy rendeletet az eperjesi honvédszállóalj parancsnokságához és az odaváló csendőrpáncsnokságához, hogy szükség esetén bocsássanak karhatalmat rendelkezésére. Ezekkel a hamis okmányokkal felszerelten kiment november 25-én a keleti pályaudvarra és hamis rendőrségi igazolványa segítségével féláru jegyet váltott Sátoraljaujhelyig.

Amint Sátoraljaujhelyre megérkezett az áldetektívönök, első dolga volt, hogy az ottani állomás főnökéhez ment, akinél a következő táviratot akarta hivatalos uton elküldeni Hoffmann eperjesi pénzügyigazgatónak:

Délután hat órakor várjon hivatalában.

Információjára szükségem van. Déután érkezem. Krecsányi.

Guttman Adolf állomásfőnök gyanusnak találta a dolgot s megtagadta a táviratnak hivatalos uton való továbbítását. Petsár azonban erőszakoskodott, megfenyegette Guttmannt, aki előt felmutatta hamis okiratait. Ez azonban nyakát törte, mert az állomásfőnök most már csendőroket hozatott, akik vállatóra fogták a merész fodrászsegédet. Petsár, mikor látta, hogy ravasz terve nem sikerült, beismert mindent. Bevallotta, hogy az okmányokat hamisította, hogy ezek segítségével hozzá akart férni az eperjesi adóhivatal pénztárához, hogy a maga javára koboza el a bankókat. Beismerése alapján az áldetektívönököt letartóztatták s Budapestre kísérték.

A főtárgyaláson azzal védekezett Petsár, hogy ő morfiasta s ilyen magánkülvilági állapotban követte el tettét. Őt az utcán egy ember megszólította s megígérte neki, hogy detektív névezeti ki. A hamis okiratokat is ettől az ismeretlen embertől kapta. A budapesti büntető-törvényszék, mivel az orvosszakértők teljesen beszámíthatónak mondták ki Petsárt, egy évi

börtönre ítélte a vállalkozó szellemű fedrászt, akinek büntetését a budapesti királyi tábla négy évre emelte fel. Ma tárgyalta ezt a bűnpört Petsár semmisségi panasza folytán a Kuria negyedik büntető tanácsa s a vádlott büntetését négy évi és három havi börtönre emelte fel.

§ Kincs a föld alatt. Két furfangos aszszony állott ma az aradi büntetőtörvényszék előtt: Vékás Ferencné vadász és Teuton Jánosné ésermői lakosok, akik egész sereg embert csaptak be azzal a mesével, hogy elátkozott kincs van elásva kertjeikben, azt 100–200 koronáért megszerzik. Vállalkoztak ezenkívül jó pénzért mindenféle betegség gyógyítására is. A becsapott emberek feljelentésére csalás miatt ma vonta őket felelősségre az aradi királyi törvényszék. A bíróság Pogonyi Nándor ügyész vádjára után mindkettőjüket bűnösnek mondotta ki és 3–3 havi fogházra és 120–120 korona pénzbüntetésre ítélte őket.

§ Gelléri Szabó János végrendelete. A budapesti ítélőtábla második büntetőtanácsa tegnaptárgyalta Ráth Zsigmond elnöklésével a Gelléri-féle végrendelet hamisítási bűnpört. Az elsőfoku bíróság tudvalevőleg a végrendeletet hamisnak és érvénytelennek mondta ki s megállapította az okirathamisítást is. Ennek alapján a bíróság Battik Sándort és feleségét egyenként három és fél évi fogházra, a tanúk közül pedig Krudi Ferencet két esztendei börtönre, Krudi Jenőt, Krudi Gyulát és Landau Samut pedig egyenként másfél évi börtönre ítélte. A bíróság a szabadlábon lévő vádlottakat, Filepp Gizellát, a Krudi testvéreket, továbbá Landau Samut nyomban letartóztatta. A tábla helyben hagyta a törvényszék ítéletét, kivéve annak Krudi Jenőre vonatkozó részét. Krudi Jenő büntetését egy évi börtönre szállította le a tábla és a büntetésből nyolc hónapot kitöltöttnek vett.

§ Elitett gyilkos. Czente József 19 éves esztergomi kőmivesinas a koresmában mulatott és mivel pénze elfogyott, kiált az utcasarokra, hogy a legelső arra járó embert kirabolja. A balszerencse épen Király Istvánt hozta arra, kit az elvetemült Czente téglával addig vert föbe, míg meghalt. A komáromi törvényszék tegnap foglalkozott az ügygel és a gyilkost 10 évi fogházra ítélte el.

MULATSÁGOK.

(=) A magyarpécskai önkéntes tüzoító-tisztület november hó 27-én, azaz szombaton este a Heller-szállodában saját zászló-alapja javára Dankó Boldizsár Kálmán ujonnan alakult zenekara közreműködésével zártkörű táncmulatságot rendez serpentin- és confetti-oszával összekötve s egyidejűleg egy selyemszórú bárány is ki fog sorsolhatni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Amatőröknek. Felkérjük mindazon amatőr fényképezőket, akiknek valamely aktuális eseményről sikerült felvételeik vannak, sziveskedjenek azokat kiadóhivatalunkba beküldeni, az Aradi Közlöny képes nagy naptárában való reprodukálás céljából.

Összes vidéki levelezőinknek. Sziveskedjenek községükben található mindennemű állami hivatalok hivatalnokainak névsorát lehetőleg rögtönösen közölni kiadóhivatalunkkal. Sziveskedjenek ezenkívül a községi előljáróság névsorát, az ottani pénzügyesek tisztikarát, egyesületek, kaszinók, ösvezetkezetek tisztikarát velünk közölni. A tanítók és lelkészek nevét, a postakezelő nevét, az iparvállalatok és tulajdonosaik felsorolását szintén sürgősen kérjük.

B. A. Kéziratok megőrzésére és visszaküldésére nem vállalkozhatunk.

A VÉRSZEGÉNYSÉGET,

EZT AZ ALATTOMOS BETEGSÉGET meg kell szüntetni a SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-val, mielőtt tulságosan elharapódnék.

Az arc megpirosodik,

megtelik és az életkedv visszatér mindazok meglepetésére, akik először használják a

SCOTT-féle EMULSIÓ-t.

Az eredeti SCOTT-féle eljárás által ízletessé és emészthetővé tett legtisztább alkatrészek, melyek a vérszegénységnek újat állják, képezik

5741/12

A SCOTT-féle EMULSIÓ

világszerte ismert sikerének titkát.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelni a lemeze vonal.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti aru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, november 24.

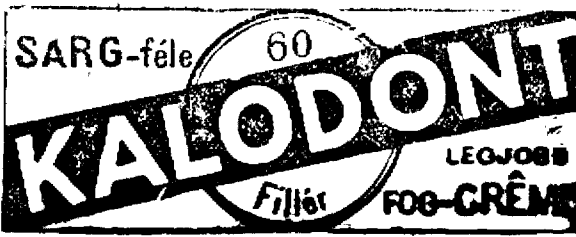
Amerika $\frac{1}{2}$ -el olcsóbb. Kínálat mérsékelt, vételkedv hiányzik, gyenge, üzlettelen.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1910. májusra	6.73—6.74	6.73—6.74
Buza 1910. áprilisa	14.02—14.03	14.04—14.05
Zab 1910. áprilisa	7.55—7.56	7.56—7.57
Rozs 1910. áprilisa	10.14—10.15	10.14—10.15
Buza 1910. októberre	11.76—11.77	11.76—11.77

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény	667
Magyar hitelrészvény	777.25
Államvasut	738.30

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1909. évi november hó 25-én:

C) bérlet. C) bérlet.

Mezey Mihály vendégfelléptével:

Hoffmann meséi.

Nagy opera 4 felvonás-án. I. a: Julietta Barbier. Zenéjét szerette: Jaqu s Offenbach. Fordítottak: Dr. Váradi A. és Fáy J. B

SZEMÉLYEK:

Hoffmann	Mezey M.	Luther	Szabó László.
Lidorf	Polgár S.	Stella	
Coppelliusz	Nagyiván L.	Olimpia	Wasák V.
Mirakel		Antónia	
Spalanzani	Gerő János.	Miklos	Zalay Margit.
Cre-pel	Leövey Leó.	Nathaniel	Boda Ferenc.
András		Wolfram	Gerő János.
Cochentill		Hermann	Szabó S.
Ferenc		Fanton	H. Fekete A.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. november 25-én, csütörtök:

1. Amatőr detektiv. Humor w. — 2. Szerelmi házasság. Dráma. — 3. Megvadult boxoló. Bohózat — 4. Igaztalan vád. Dráma. — 5. Robbantás a Rajna medrében. Látványosság. — 6. Vörös dominó. Szenzáció. — 7. Léghajóverseny Zürichben. Te-mézet után.

Előadások délután 5 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

MOLLY!
TÖRK-YEDVE

MOLLY
KÉZFINOMÍTÓ

HÁNZI NESTOR

3 NAP ALATT!
bársonypuha és habfehér kezei lesznek, ha a "MOLLY" kézfinoztót használja. ::

Előkelő vegyészek és kozmetikusok igazolják, **MOLLY** kézfinoztó a jelen hogy a **MOLLY** kor legtekéletesebb kézápoló szere. Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár és szétküldés:
HÁNZI NESTOR

Vöröskereszt Drogeria
ARAD, Weitzer János-utca 2. sz.

Tyúkszemétől mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ara egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

Láb és kézizzadás azonnal és teljesen elmúlik, ha az izzadó részeket „Peppo“-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt **1 korona.**

Poloskák kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskáknak még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. — Egy üveg ára **70 fillér.**

Hajvesztő „Depillor“-a. E csodahatású szerrel minden oly helyről, ahol a hajnöves alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ara utasítással együtt **1 korona.**

Ideális legjobb, legtartósabb gummi óvszer a „MITER“, a világ legjobb preservativa. — 6 darab egy eredeti dobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszer-tárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

LEGNAGYOBBI ÉLVEZET

1 csésze finom tea.

TEA ÉS

RUM

hirneves minőségeinket becses figyelmébe ajánljuk.

Legolcsóbb árak.

Vojtek és Weisz

parfumeria és drogueria nagykereskedése

ARADON.

ARADON.

RADÓ GYULA

női felöltő áruháza

ARAD, szemben a Minorita-templommal.

Őszi és téli újdonságok:

Legújabb női felöltők.

Tailleur made costumök.

Utazó angol raglanok.

Szörme kabátok és bundák.

Intézeti leánykabátok.

Gyermekek felöltők.

3374

Rendkívül nagy választékban.

Telefon szám 238.

Telefon szám 238.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstneműeket ki váltok és veszek. Farkas Streicher Arad, Tököly-tér 1. 1771

Üzlethelyiség

teljes berendezéssel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni Szőke Arthur és Társa cégnél Boros Béni-tér 11. sz. 4388

Jrodista

kinek 2 évi gyakorlata van, állás változtatás céljából nagyobb cégnél alkalmazást keres. — Cim a kiadóhivatalban. 4382

Gyors dolgozó

kötőgép jutányos áron eladó. — Cim B. M.-né Aulich-u. 2. 4383

Egy butorozott utcai szoba

külön bejárattal, zongora használatlaltal azonnal kiadó, Eötvös-utca 1. szám, I-ső emelet. 4377

Jolnai „Világlapját”

számonként 24 fillér vagy bérletben összes kedvezményekkel, eredeti árban házhoz szállítom. — 100.000 kötetes kölcsönkönyvtáram minden jelentékeny új művel bővítvé. Krausz Paulin, Színházépület. 3241

Radnai-ut 10. szám alatt

levő új emeletes bérház eladó. 4191

Eladó

a Deák Ferenc-utca 42. szám alatt levő jól menő italmérés. Bővebbet ugyanott. 4314

Gazdának

ajánlkozik java korabeli férfi, a ki ispán nélkül is vezet gazdaságot 600—800 katasztrális hold birtok kezelésére vállalkozik. Kertes Demeter Zádorlak. 4267

Intelligens

özvegy urinő, kit a sors csapásai kényszeritene arra, hogy idegen otthont keressen, ajánlkozik uri házakhoz mint házvezetőnő, inkább csekélyebb díjazásért, de jó bánásmóddal. Cime a kiadóban. 4352

Veszek tudományos könyveket,

szépirodalmi műveket és egész könyvtárakat, szintugy hangjegyeket is a legmagasabb áron. Az összes zsebalaku albumok, melyek 25—80 korona értékű legkiválóbb hangjegyeket tartalmaznak, 2 koronájával kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében, Arad. 3911

Társalkodónőnek

vagy házikisasszonynak ajánlkozik intelligens leány, idősebb urnő, esetleg idősebb házaspár mellé. Cim a kiadóban. 4394

Társat keresek

2000 forinttal új járművem szabadalmazásához, mely az ember sulya által működik, személy és teherzállításra, egy ember öt zsák lisztet könnyen röpit bárhová. vagy fenti összeg kölcsönzésért az illetőt rögtön fix fizetéssel alkalmazom. A pénz biztosított. Ajánlatokat december 10-ig Orosz L. Mátyás feltalálónak Arad, Wesselényi-utca 84., saját ház. A természet nagyságu kocsit csak a szerződő félnek mutatom meg, más eszmelopónak nem. Műszaki, vagy kereskedelemben jártas előnyben részesül, ki velem jön Berlinbe a szabadalmakat eladni és itthon gyártani. 4347

Intelligens fiatalember

különbejárattal szobával teljes ellátást kaphat. Bővebbet Vargáné, Kápolna-utca 8a. 4378

Luxenburg gróf,

Lehár Ferenc nagysikerű operettje 2 füzet á 3 K.-ért kapható Ingusz I. és Fia zeneműkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 173

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

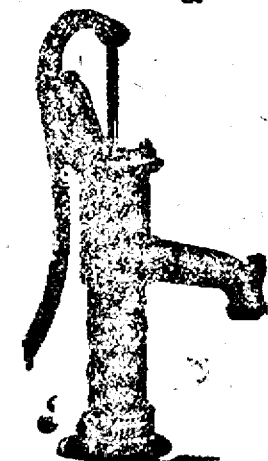
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéseért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummirozott kendercsövek a legolcsóbb áron

Kutak

a hozzávaló

csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos. 1925

Műhelye és kész áru raktára: Kazinczy-utca I. (Polgári flusko-lával szemben.)

Telefon szám 242.

Elektromos erőátviteli motorokat

kikölesönöz, elad és felszerel 3191

Kalmár József

villanyvilágítás, telefon és villamos csengő berendezési vállalata

Arad, Salacz-u. 2.

5174—1909. tkvi sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A világsi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hönigesz János végrehajtató és Victoria takarékos és hitelintézet Stein Zsigmond esdőtömege, Pavlovics Konstantin, Pavlovics Emilia, kir. kincstár csatlakozóknak Biris Demeter végrehajtást szenvedő elleni tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az arverést elrendelte, az aradi kir. törvényszék illetve a világsi kir. járásbiróság területén levő, Pankota községben fekvő és a pankotai 338. sztkjvben A. I. 10 sor 346. hrsz. a. felvett beltelkes házra 1082 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi december hó 2-ik napjának d. e. 9. órákor Pankota községhezánál megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -án alul eladatni nem fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi no-

vember 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes érték-papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni, árverési vevő tartozik nyomban a bánatpénzt a vételár 10%-áig kiegészíteni.

Kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Világos, 1909. évi szeptember hó 7-én.

Halász,
kir. jbiró

4379

Új bodega! Új bodega!

Megnyilt

Aradon, az Eötvös-utca 11. sz. alatt

(a May-féle sütőde mellett)

a teljesen modernül és izlésesen berendezett

Zubreczky-féle

bodega,

ahol a legjobb italok és kitünő hideg büffé áll a t. vendégek rendelkezésére a legolcsóbb ár és a legfigyelmesebb kiszolgálás mellett. — Szives pártfogást kér

4385

a tulajdonos.

Könyvkötészetünkben tanulóleányok

3 korona kezdőfizetéssel

felvétetnek.

Tanuló felvétetik.

14 éves fiu, ki legalább 2 közép iskolát végzett,

nyomdánkban

felvétetik.

Építetők és szőlőbirtokosok figyelmébe!

Pankotai Cementárugár

Lengyel Sándor és Társa.

Elvállal:

Vasbeton és Beton.

Itató és itató jácslak. Víz és törköly, stb. tartányok. Kutak és vizellátások. Utátozások és hidak, Centornázások. Alapozások és minden a szakmába vágó munkák készítését a helyszínen.

Szállit:

Cementcsöveket különböző méretekben. Kutacsöveket. Tetőfedő hornyolt cserepet. Vályukat különböző csövekre. Szőlőbirtokba eső, víz és permetező kádat. Cementlapokat. Fincze földmeket. Portland cementet.

3081

